

Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация

Докладът е разработен по поръчка на
Министерство на труда и социалната политика

под общата редакция на д-р Андрей Нончев,
Заместник управите, Витоша Рисърч

от авторски колектив в състав:

Александър Стоянов, Управител, Витоша Рисърч
Асенка Христова, Управляващ съдружник, Индъстри Уотч
Георги Стоев, Управляващ съдружник, Индъстри Уотч
Лъчезар Богданов, Управляващ съдружник, Индъстри Уотч
Маргарита Цветкова, Ръководител проекти, Витоша Рисърч
Христо Христов, Старши изследовател, Витоша Рисърч

АГЕНЦИЯ „ВИТОША РИСЪРЧ“

Адрес: 1113 София, ул. „Александър Жендов“ № 5

Телефон: (02) 971 0275

Факс: (02) 971 2233

office@vitosha-research.com

www.vitosha-research.com

ИНДЪСТРИ УОЧ ГРУП ООД

Адрес: гр. София бул. „Шипченски Проход“ № 65 Телефон: (02) 870 8337

subscription@iwatchbulgaria.com

www.iwatchbulgaria.com

ISBN: 978-954-92050-1-5

© 2007, Витоша Рисърч ЕООД

Всички права запазени

Май 2007 г.

Съдържание

Речник на някои използвани понятия в доклада	5	Графика 7. Очаквания за изискванията за уменията на персонала (за периода 2008-2010 г.), в зависимост от планираните инвестиции (%)	16
Описание на метода на изследването	6	Графика 8. Планирани обучения на работниците и служителите през настоящата 2007-ма година (%)	17
Изследователски дизайн	9	Графика 9. Разпределение на планираните форми на обучение през 2007 г. според оборота на фирмите (%)	18
Описание на извадката и детайлите на изследването	9	Графика 10. Очаквания за промяна в конкурентната среда (%)	19
Анализ на настоящите потребности на работодателите от работна сила с различни професионални и образователно-квалификационни характеристики	10	Графика 11. Динамика на персонала през последните 2 години (%)	20
Относително значение за работодателя на уменията и специализираните знания на служителите	10	Графика 12. Незаети длъжности във фирмите в настоящия момент според категории персонал (%)	20
Достъпност на различните категории труд за работодателите в България	19	Графика 13. Начини за разрешаване на проблеми с намирането на персонал с подходящи умения (%)	21
Значение за работодателя на местното предлагане на мениджърски и специализиран труд	21	Графика 14. Очаквани промени в структурата на длъжностите (%)	22
Изходен модел на търсенето на труд за масови позиции	23	Графика 15. Очакване за промяна в изискваните умения на персонала (%)	27
Прогноза за общата заетост	25		
Прогноза за търсенето на труд	26	Таблици	
Най-търсени професии през 2007 г.	27	Таблица 1. Разпределение на планираната и реализираната извадка по големина на фирмите	6
Най-търсени професии през 2008 - 2010 г.	29	Таблица 2. Разпределение на реализираната извадка по брой заети и области	7
Възможност за влияние върху заетостта чрез политики, насочени към предлагането на труд	30	Таблица 3. Общо разпределение на извадката по икономическа дейност и големина на бизнес организациите	8
ПРИЛОЖЕНИЯ	31	Таблица 4. Разпределение на предприятията в страната според броят заети	8
Приложение 1: Списък с работни места, които се очаква да се разкрият в периода 2007 – 2010 г. по професии/длъжности съгласно НКПД от 2005 г.	32	Таблица 5. Разпределение на предприятията по области	9
Приложение 2: Списък със свободни работни места към момента на изследването по професии/длъжности съгласно НКПД от 2005 г.	42	Таблица 6. Разпределение на предприятията по райони за планиране	9
Приложение 3: Списък с работни места, които се очаква да се разкрият в периода 2007 – 2010 г. по професии/длъжности съгласно НКПД от 2005 г. по области	44	Таблица 7. Степен на достатъчност на настоящите умения на персонала за нормалното функциониране на изследваните фирми (%)	11
Приложение 4: Списък със свободни работни места към момента на изследването по професии/длъжности съгласно НКПД от 2005 г. по области	53	Таблица 8. Степен на достатъчност на настоящите качества и умения на персонала за нормалното функциониране на изследваните фирми по индустрии (%)	13
Приложение 5: Търсене на труд и свободни работни места – според националната извадка и по региони на планиране, в периода 2007 – 2010 г.	58	Таблица 9. Ръст на заетостта и производителността (предходните 12 месеца = 100)	15
		Таблица 10. Планирани форми на обучение през 2007 г. (%)	18
		Таблица 11. Регресионен анализ	24
		Таблица 12. Промяна в броя на заетите (ръст в %)	25
		Таблица 13. Средносрочна прогноза за заетостта: 2007 – 2010 г. (брой)	26
		Таблица 14. Най-търсени професии от изследваните фирми през 2007 г.	28
		Таблица 15. Незаети длъжности към момента на изследването	28
		Таблица 16. Най-търсени професии от изследваните фирми през 2008 – 2010 г.	29
Графики			
Графика 1. Степен на съгласие с твърдението: „От гледна точка на разрастването на фирмата, основно значение имат определени умения на служителите като комуникативност и бърза адаптивност“ (%)	10		
Графика 2. Средна оценка на наличните умения на персонала (скала от 1 до 5) (%)	11		
Графика 3. Степен на достатъчност на настоящите умения на персонала за нормалното функциониране на изследваните фирми	12		
Графика 4. Липса на специфични умения в отделните индустрии (оценка: „Изобщо не са достатъчни“) (%)	14		
Графика 5. Възможност за откриване на персонал с подходящи умения при планирано разрастване на дейността на фирмата през следващите две години (%)	14		
Графика 6. Изисквания за притежаваните професионални умения (%)	16		

Речник на някои използвани понятия в доклада:

Работна позиция означава работно място. Вакантна работна позиция означава свободно (незаето, но съществуващо) работно място.

Базова позиция е работно място, за заемането на което не се изискват специализирани знания и умения. Търсенето за такива позиции може да бъде адекватно посрещнато от неквалифицирана работна сила.

Средна позиция е работно място, за заемането на което се изисква определен набор от умения (например: комуникативност, адаптивност, владение на чужд език и др.), но не се изисква специализирано знание.

Специализирана позиция е работно място, за заемането на което се изискват тясно специализирани знания и умения, които се придобиват чрез професионално образование и обучение, дългогодишен трудов опит или получаване на висше образование.

Производителност е brutната добавена стойност на един зает.

Търсене на труд е готовността на работодателите да назначават служители при определени условия на пазара на труда, без да инвестират в нов производствен капацитет.

Ценова еластичност на предлагането на труд е съотношението между готовността за увеличение на работното време от страна на служителите и увеличението на заплатата, което изискват за това.

За изчисленията, представени в този доклад, са използвани данни по класове професии по НКПД. Тяхната сегментация на пазара на труда, т.н. „класове професии“ се съотнася към предложената сегментация по следния начин:

Ръководни позиции: Ръководни служители;

Специализирани позиции: Аналитични специалисти и приложни специалисти;

Средни позиции: Помощен персонал, квалифицирани производствени работници и оператори на съоръжения, машини и транспортни средства¹.

Базови и средни позиции: Персонал, зает с услуги за населението, охрана и търговия;

Базови позиции: Производители в селското, горското и рибното стопанство и неквалифицирани работници;

¹ Възможно е сред тях да има и „специалисти“, но по вероятно е те да са част от „средния“ тип персонал. Наличните данни на статистиката не позволяват да ги разграничим. Тук допускаме, че става дума основно за оператори на машини, за които не се изисква повече от кратък тренинг на работното място.

Въведение

Този доклад представя резултатите от изследване на пазара на труда в България, поръчано от Министерството на труда и социалната политика (МТСП). Общата цел на изследването беше да се проучат и прогнозира потребностите на работодателите в България от работна сила с определена квалификация. Изследването бе проведено в периода февруари – март 2007 г. Повечето изводи обаче, касаят бъдещи периоди – представени са краткосрочни очаквания за 2007 г., както и средносрочни очаквания за периода 2008-2010 г. Изследването има за цел да помогне МТСП в планирането на своите приоритети и политики в областта на трудовия пазар.

Проведеното проучване имаше за цел да анализира потребностите на работодателите от работна сила с различни професионални и образователно-квалификационни характеристики. Търсенето на труд е микроикономически феномен – основните зависимости между търсенето количество и други променливи (например, цена на труда) се откриват на ниво фирма. Агрегирането на търсенето на труд от всички фирми в икономиката не го превръща автоматично в макроикономическо явление. Това е важно за подхода в това изследване, в което пазара на труда се анализира от перспективата на отделния работодател. Изводите от изследването обаче, са представени на ниво национална икономика и отделните фирмени стратегии са представени в обобщен вид. Агрегирането на данните и мащабът на изследването ограничават разделянето на пазара на труда до няколко основни сегмента. Най-общото ниво на сегментиране е в следните четири типа работни позиции:

- позиции, изискващи базов (неквалифициран) труд,
- позиции, изискващи среден профил от умения,
- позиции, изискващи тясно специализирани знания и умения,
- управленски позиции.

Всички класификации на работните позиции могат да се впишат в това общо сегментиране. По-детайлно сегментиране може да бъде полезно за някои масови позиции и такъв анализ е направен в доклада за отделни професии. Най-важният резултат от това изследване обаче – прогнозата за потребностите на работодателите от работна сила с различни професионални и образователно-квалификационни характеристики – трябва да бъде разглеждан като статистически валиден за тези обобщени сегменти.

Важните въпроси, на които са разгледани въз основа на резултатите от изследването, са следните:

- кои са най-важните потребности на работодателите от работна сила (т.е. в кои сегменти е съсредоточено търсенето на труд) в национален мащаб?

- в кой сегмент от предлагането на труд ще има най-значим ефект за икономиката от подобрения в качеството на работната сила?

Трябва да се има предвид не само ефектът на всяка интервенция на пазара на труда, но и нейната икономическа ефективност, т.е. важно е в кой сегмент с дадените средства може да се постигне максимален ефект. Препоръките в доклада взимат това предвид, а нямат само пожелателен характер.

От политическа гледна точка е важно кои политики ще стимулират създаването на заетост и по-динамичното увеличаване на производителността на труда. При формулирането на политики на пазара на труда препоръката е да се отчита ефекта на „пазарна селекция“ – оборотът на работни места и работна сила е процес, който е тясно свързан с динамиката на производителността на труда. Част от бъдещето развитие на търсенето на труд ще зависи от нивото на гъвкавост на пазара. Това означава, че при равни други условия, по-гъвкавият пазар на труда ще предполага по-лесно преливане на трудовите ресурси във и между индустриите, от по-нископроизводителни към високопроизводителни работни места.

Няколкогодишен опит в редовен мониторинг на пазара на труда даде на изследователския екип увереност за следните изходни хипотези за пазара на труда в България:

Значение за работодателя от гледна точка на разрастването на дейността имат по-скоро определени умения на служителите, отколкото специализираното знание (включително, удостоверено с диплома от университет).

Мениджърски труд е относително по-лесно да бъде „внесен“ и следователно качеството на местния мениджър е поставено под конкурентното въздействие на чужди мениджъри.

Базовият (неквалифициран) труд е относително достъпен за българските предприятия дори когато става дума за установяване на бизнес или разрастване на дейността извън големите градове.

Преди да се пристъпи към анализ на бъдещите потребности на работодателите от качествена работна сила, тези хипотези бяха проверени емпирично чрез извадково полево изследване на ниво фирма, което е представително за България. Като основа на направените прогнози за бъдещото развитие на пазара на труда са потърсени зависимости между обема на работните позиции в даден сегмент с други „независими“ променливи. Изготвянето на прогнозата за търсенето на труд има два основни елемента:

1. Разкриване на масовите сегменти работни позиции чрез описание на картината на пазара на труда към момента. На тази база е направена прогноза за потребностите от качества и умения на служителите за масовите сегменти за пазара на труда.

2. Разкриване на количествената връзка между търсенето на труд в най-масовия сегмент на пазара на труда и други променливи. Прогнозирани са бъдещите стойности на независимите променливи и е изготвена количествена прогноза за потребностите на работодателите от работна сила в най-масовите сегмент.

Описание на метода на изследването

Изследователски дизайн

В съответствие с поставените цели и задачи бе избрана комбинация от два изследователски метода за събиране на необходимата информация – количествен и качествен. Съчетаването на тези два метода спомогна за изготвянето на по-прецизен анализ на моментното състояние на пазара на труда в България и по-ясно очертаване на тенденциите му за развитие през 2007 г. и периода 2008 г. – 2010 г.

Качествен метод

Качественият метод, който бе използван, е кабинетно изследване и анализ на вторични данни от съществуващи информационни източници. Също така бе разгледано и развитието на пазара на труда в страни членки на ЕС, които са се присъединили при последното му разширяване и имат сходни с България икономически

Количествен метод

Използваният количествен метод за събиране на необходимата информация бе персонално стандартизирано интервю със собственици, директори, ръководители и висши мениджъри на малки, средни и големи предприятия, развиващи своята дейност в България. Събраният емпиричен материал предостави възможност да се разгледа състоянието на пазара на работна сила не само на макро ниво в цялата страна, но и в отделни региони. Изследването бе реализирано в периода 14.02.2007 г. – 22.03.2007 г.

Описание на извадката и детайлите на изследването

Обемът на планираната извадка за количественото изследване бе N=2000 бизнес организации. На база на предишен опит в изготвяне на извадки сред фирми, основният обем на извадката бе разпределен по следния начин сред малки, средни и големи фирми:

Таблица 1.
Разпределение на планираната и реализираната извадка по големина на фирмите

	Планирана извадка	Изпълнена извадка
Малки фирми	1500	1407
Средни фирми	350	425
Големи фирми	150	150
Непосочено ¹	-	37
Общо:	2000	

Според заданието на Министерството на труда и социалната политика, изследваните малки фирми бяха с персонал от минимум 5 заети. Извадката беше изготвена от актуален списък на Витоша Рискърч с данни за всички действащи бизнес организации в страната показател.

На първата стъпка от формирането на извадката бе определен точния брой на фирмите, които трябваше да бъдат изследвани във всяка административна област в съответствие с дела на заетите по области и въз основа на броя на

Таблица 2 Разпределение на реализираната извадка по брой заети и области

	Малки фирми		Средни фирми		Големи фирми		Общо
		% Разпределение в извадката		% Разпределение в извадката		% Разпределение в извадката	
Благоевград	4,3	61	4,9	21	3,3	5	87
Бургас	7,5	106	3,3	14	4,0	6	126
Варна	8,2	116	6,1	26	7,3	11	153
Велико Търново	3,7	52	2,6	11	3,3	5	68
Видин	1,4	19	0,7	3	0,7	1	23
Враца	1,7	24	2,1	9	0,7	1	34
Габрово	2,3	32	1,6	7	2,0	3	42
Добрич	1,8	25	3,1	13	0,0	0	38
Кърджали	1,4	19	2,1	9	2,7	4	32
Кюстендил	1,6	23	1,4	6	1,3	2	31
Ловеч	2,1	29	1,6	7	1,3	2	38
Монтана	1,8	26	1,4	6	1,3	2	34
Пазарджик	3,3	47	2,6	11	0,7	1	59
Перник	1,8	25	0,9	4	2,0	3	32
Плевен	3,9	55	2,8	12	2,7	4	71
Пловдив	10,2	144	8,2	35	7,3	11	190
Разград	1,5	21	1,2	5	1,3	2	28
Русе	3,6	51	3,3	14	4,0	6	71
Силистра	1,3	18	2,4	10	0,0	0	28
Сливен	2,3	33	1,4	6	2,0	3	42
Смолян	1,8	26	0,7	3	1,3	2	31
София	17,7	249	26,1	111	37,3	56	416
София-област	0,8	11	9,2	39	6,0	9	59
Стара Загора	4,9	69	3,3	14	2,0	3	86
Търговище	1,4	19	1,4	6	2,0	3	28
Хасково	3,5	49	2,4	10	0,7	1	60
Шумен	2,2	31	1,6	7	1,3	2	40
Ямбол	1,9	27	1,4	6	1,3	2	35

На втората стъпка от изготвянето на извадката вече определените за всяка област квоти по големина на фирмите бяха сегментирани в зависимост от съотношението на развиваните икономически дейности във всяка област. По този начин се предотврати възможността в извадката за всяка област да попаднат фирми от икономически сектори, които не се развиват или са твърде слабо представени в съответната област. От друга страна, този подход предостави възможност в извадката да попаднат бизнес организации от всички развивани икономически дейности в съответната област.

Таблица 3 Общо разпределение на извадката по икономическа дейност и големина на бизнес организациите

	Малки фирми	Средни фирми	Големи фирми	Общо
Селско, ловно и горско стопанство	46	12	1	59
Рибно стопанство	7	0	0	7
Добивна промишленост	5	0	5	10
Преработваща промишленост	180	166	64	410
Производство и разпространение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	10	3	4	17
Строителство	66	41	15	122
Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили и мотоциклети, на лични вещи и стоки за домакинството	638	49	14	701
Хотели	121	18	3	142
Транспорт, складиране и съобщения	88	9	6	103
Финансово посредничество	10	1	3	14
Операции с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнес услуги	140	31	11	182
Държавно управление и отбрана; задължително обществено осигуряване	24	56	16	96
Образование	14	1	0	15
Здравеопазване и социални дейности	36	29	7	72
Други дейности, обслужващи обществото и личността	14	2	1	17
Екстериториални организации и служби	1	3	0	4

За да бъдат представени по-ясно нуждите на работодателите от работна сила с определена квалификация, в приложенията на доклада, както и в някои части от анализа, е посочен приблизителен брой фирми, посочили, че търсят съответните работни позиции. Този брой е изчислен на базата на общия брой предприятия в страната и тяхното разпределение по области и региони за планиране. По данни от НСИ към 2000 г., броят на предприятията и фирмите в България е 242 261. Поради липса на точна статистика за броя на фирмите с персонал между 1 и 10 заети, се наложи да бъде преизчислен броя на фирмите с персонал между 5 и 10 заети на базата на емпирични данни от изследвания на бизнес сектора в страната.

Според тях, приблизителният дял на фирмите с персонал между 5 и 10 заети е 38,1 % от всички микро-фирми. По този начин бе определено, че общият брой на фирмите в страната с персонал над 5 заети се равнява на 103016. Така за нуждите на анализа бе прието, че 1% от извадката на национално ниво се равнява на 1030 фирми (Таблица 4). За да се получат необходимите стойности за обработката на данните по области и региони за планиране, общият брой на фирмите в страната бе разпределен в съответствие с относителните дялове на фирмите, попаднали в извадката (Таблица 5 и Таблица 6).

Таблица 4 Разпределение на предприятията в страната според броят заети

Общ брой фирми		Общ брой фирми с персонал над 4 заети	
Микро (1 - 10 заети)	224952	Малки (5 - 10 заети)	85707
Малки (11 - 50 заети)	12927	Малки (11 - 50 заети)	12927
Средни (51 - 250 заети)	3641	Средни (51 - 250 заети)	3641
Големи (над 250 заети)	741	Големи (над 250 заети)	741
Общо	242261	Общо	103016

Таблица 5 Разпределение на предприятията по области

	% от извадката	Общ брой	Брой фирми, съответстващи на 1% от извадката
Благоевград	4,3	4439	44
Бургас	6,3	6531	65
Варна	7,6	7807	78
Велико Търново	3,4	3470	35
Видин	1,1	1174	12
Враца	1,7	1786	18
Габрово	2,1	2143	21
Добрич	1,9	1939	19
Кърджали	1,6	1633	16
Кюстендил	1,6	1633	16
Ловеч	1,9	1939	19
Монтана	1,7	1735	17
Пазарджик	3,0	3061	31
Перник	1,6	1633	16
Плевен	3,5	3623	36
Пловдив	9,4	9694	97
Разград	1,5	1531	15
Русе	3,6	3674	37
Силистра	1,4	1429	14
Сливен	2,2	2296	23
Смолян	1,7	1786	18
София	21,3	21991	220
София-област	2,9	3010	30
Стара Загора	4,4	4490	45
Търговище	1,4	1429	14
Хасково	3,1	3214	32
Шумен	2,1	2143	21
Ямбол	1,7	1786	18
Общо	100	103016	1030

Таблица 6 Разпределение на предприятията по райони за планиране

	% от извадката	Брой фирми	Брой фирми, съответстващи на 1% от извадката
Северозападен	4,6	4694	47
Северен централен	14,4	14848	148
Североизточен	15,8	16276	163
Югозападен	31,7	32706	327
Южен централен	23,2	23879	239
Югоизточен	10,3	10613	106
Общо	100	103016	1030

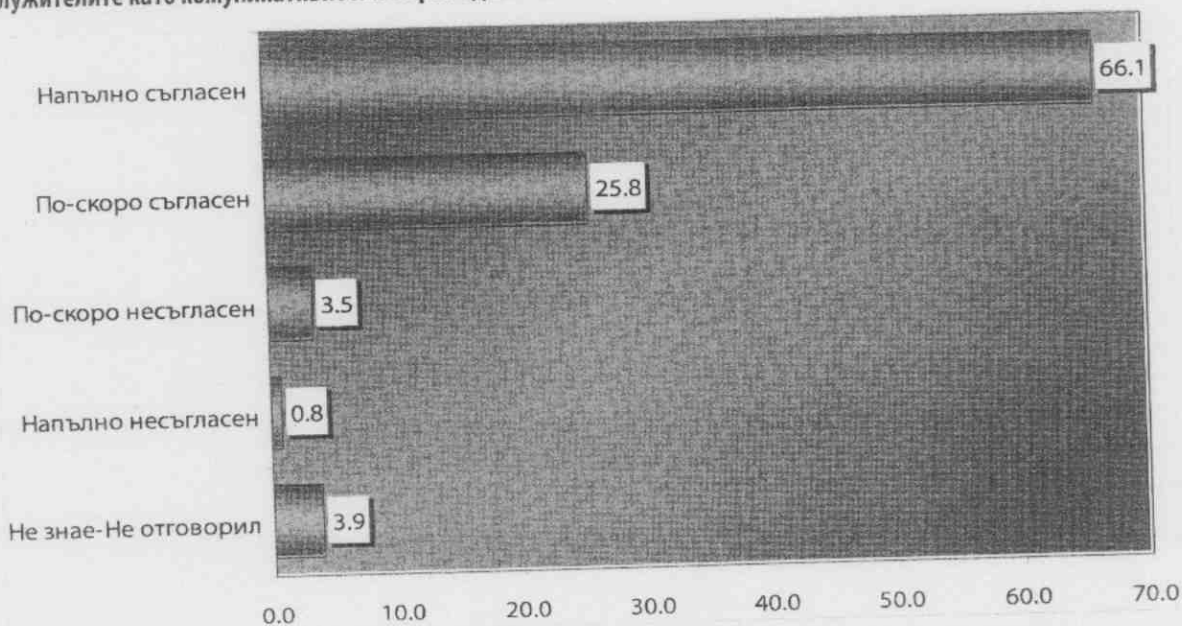
Анализ на настоящите потребности на работодателите от работна сила с различни професионални и образователно-квалификационни характеристики.

Относително значение за работодателя на уменията и специализираните знания на служителите

Проучването не потвърждава хипотезата, че на трудовия пазар има подчертан недостиг на работници с определени умения. Общата оценка е, че наличните качества и умения на персонала са по-скоро достатъчни за нормалното функциониране на дейността на съответната фирма. В анализа не се търси отговор на въпроса какви са потенциално пропуснатите ползи от не създаден бизнес заради недостиг на съответния персонал.

Резултатите от настоящото проучване потвърждават значимостта за работодателите на умения като: комуникативност; адаптивност; умения за работа в екип; възможност за работа под стрес; мотивираност и др. Близо 92% от анкетираните предприемачи споделят идеята, че умения на служителите, като комуникативност и бърза адаптивност са от ключова значимост за разрастване на бизнеса.

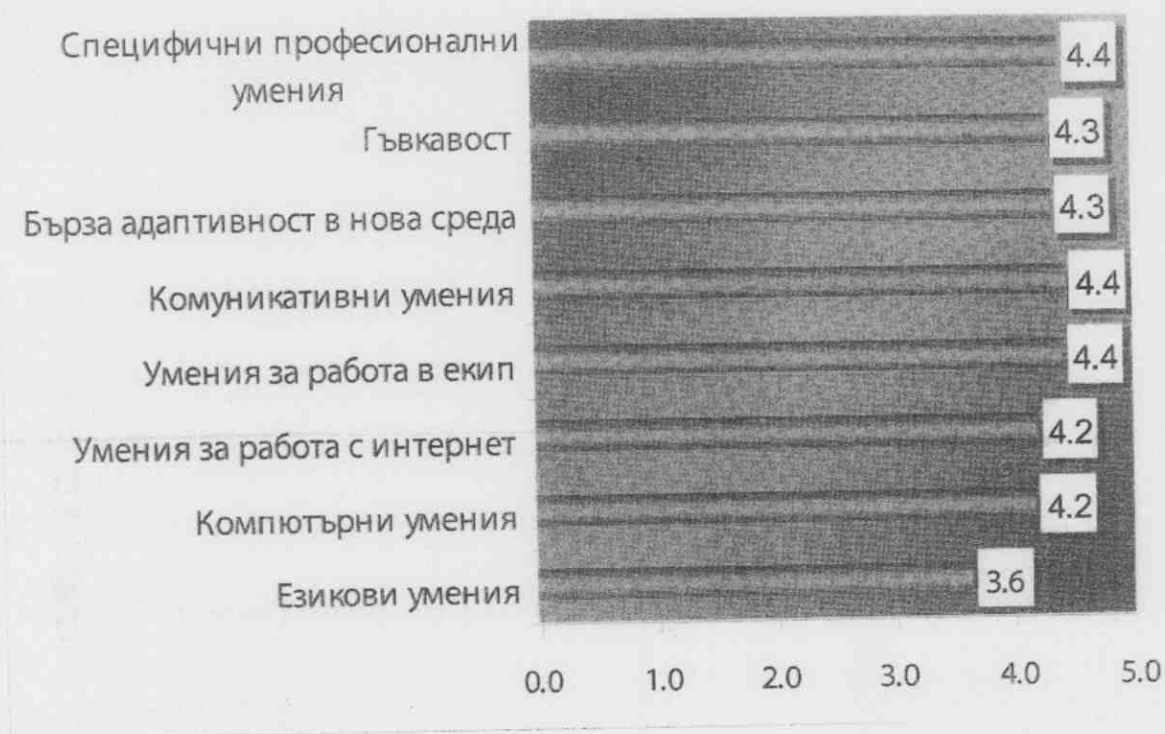
Графика 1. Степен на съгласие с твърдението:
„От гледна точка на разрастването на фирмата, основно значение имат определени умения на служителите като комуникативност и бърза адаптивност“ (%)



Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г. База: N = 2019

Най-проблематични за работодателите се оказват езиковите познания (средна оценка 3,6, а 34,6% от работодателите ги определят като напълно достатъчни) и компютърните умения на персонала (средна оценка 4,2, които се определят като напълно достатъчни от 49,2% от анкетираните).

Графика 2. Средна оценка на наличните умения на персонала (скала от 1 до 5) (%)



Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г. База: N = 2019

Таблица 7. Степен на достатъчност на настоящите умения на персонала за нормалното функциониране на изследваните фирми (%)

	Изобщо не са достатъчни	2	3	4	Напълно достатъчни
Умения за работа в екип	1,3	2,4	9,8	28,1	58,4
Комуникативни умения	0,7	1,5	10,3	29,3	58,2
Специфични професионални умения	1,2	2,3	10,1	29,4	57,1
Бърза адаптивност в нова среда	0,9	2,7	13,9	30,0	52,5
Умения за работа с интернет	3,0	5,3	13,8	26,3	51,5
Гъвкавост	1,1	2,8	14,4	30,2	51,4
Компютърни умения	3,1	4,6	15,0	28,1	49,2
Езикови умения	9,9	9,6	22,6	23,2	34,6

Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г. База: N = 2019

Графика 3 Степен на достатъчност на настоящите умения на персонала за нормалното функциониране на изследваните фирми



Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, Май 2007 г. База: N = 2019

Трябва да се има предвид, че тези данни са обобщаващи, но по принцип в секторите, специализиращи в производствата с ниска добавена стойност, изискванията за специфични умения са по-ниски. Вероятно това обяснява факта, че 50% от анкетираните в добивната промишленост и 33,3% от анкетираните в селското стопанство определят компютърните умения на своя персонал като напълно достатъчни.

Подобно е обяснението и на оценката за езиковите умения на служителите – 60% от анкетираните в селското стопанство и добивната промишленост изобщо нямат изисквания за езикови познания, което е обяснимо предвид спецификата на дейността в тези сфери.

Таблица 8. Степен на достатъчност на настоящите качества и умения на персонала за нормалното функциониране на изследваните фирми по индустрии (%)

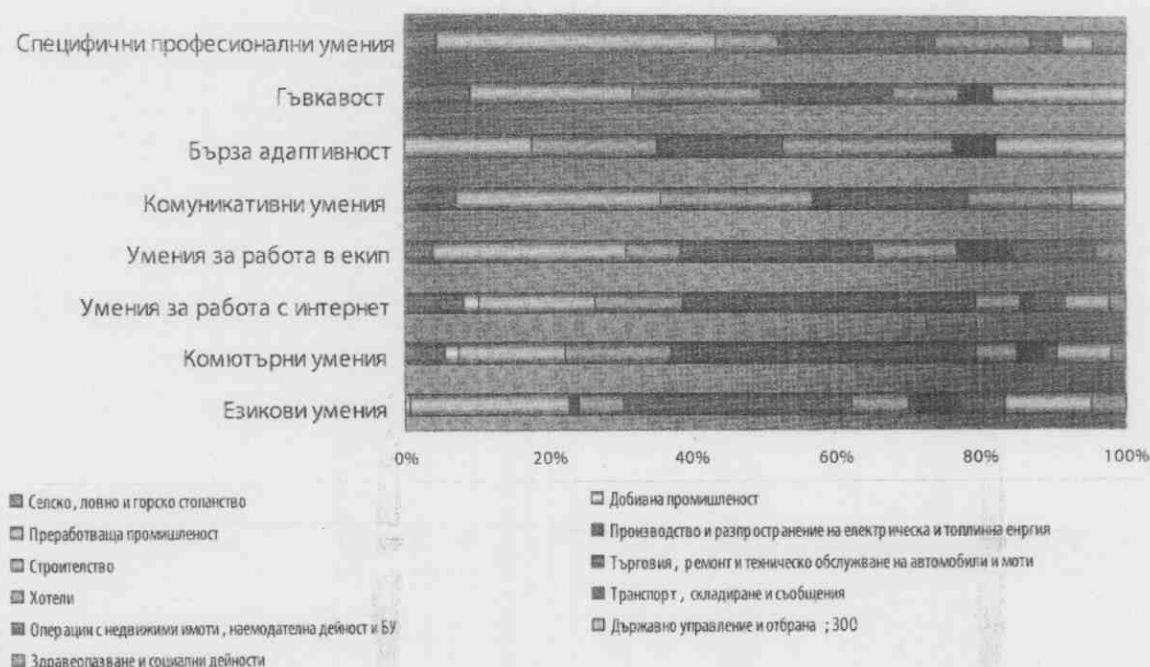
	Селско, ловно и търсено стопанство	Добивна промишленост	Преработваща промишленост	Производство и разпространение на електрическа и топлинна енергия	Строителство	Търговия, ремонт и техническо обслужване на автомобили	Хотели	Транспорт, складирание и съобщения	Финансово посредничество	Операции с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнес услуги	Държавно управление и отбрана; задължително обществено осигуряване	Образование	Здравеопазване и социални дейности
Езикови умения													
Изобщо не са достатъчни	0,0	10,0	6,7	11,8	6,3	5,7	6,8	8,7	0,0	4,4	15,2	6,7	8,3
Напълно достатъчни	20,0	20,0	21,2	23,5	16,5	21,0	29,3	21,2	21,4	33,9	23,2	26,7	19,4
Не са нужни	60,0	60,0	39,9	35,3	49,6	38,6	10,2	28,8	7,1	16,9	14,1	20,0	26,4
Компютърни умения													
Изобщо не са достатъчни	5,0	10,0	1,9	0,0	6,3	3,2	2,0	1,9	0,0	0,5	4,0	0,0	1,4
Напълно достатъчни	33,3	50,0	40,4	52,9	48,8	38,6	42,9	40,4	50,0	54,6	47,5	46,7	45,8
Не са нужни	23,3	10,0	15,1	0,0	12,6	16,1	7,5	17,3	0,0	3,3	0,0	6,7	1,4
Умения за работа с интернет													
Изобщо не са достатъчни	6,7	10,0	1,9	0,0	4,7	2,8	2,0	1,0	0,0	1,1	3,0	0,0	1,4
Напълно достатъчни	23,3	50,0	41,3	58,8	50,4	34,3	39,5	41,3	71,4	59,0	48,5	40,0	45,8
Не са нужни	35,0	20,0	18,3	0,0	12,6	26,4	13,6	20,2	0,0	4,4	3,0	13,3	5,6
Умения за работа в екип													
Изобщо не са достатъчни	1,7	0,0	1,7	0,0	1,6	1,0	2,0	1,9	0,0	1,6	0,0	0,0	1,4
Напълно достатъчни	45,0	20,0	48,6	58,8	63,0	57,3	55,1	57,7	50,0	68,3	60,6	66,7	68,1
Не са нужни	3,3	0,0	1,9	0,0	2,4	2,0	0,0	1,0	0,0	0,0	1,0	6,7	0,0
Комуникативни умения													
Изобщо не са достатъчни	1,7	0,0	1,0	0,0	2,4	0,4	1,4	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0
Напълно достатъчни	43,3	40,0	43,0	52,9	58,3	59,7	56,5	54,8	57,1	67,8	59,6	86,7	68,1
Не са нужни	6,7	0,0	4,3	5,9	2,4	1,1	0,0	1,0	0,0	1,1	1,0	0,0	0,0
Бърза адаптивност в нова среда													
Изобщо не са достатъчни	0,0	0,0	0,7	0,0	2,4	0,4	2,7	1,0	0,0	0,0	3,0	0,0	0,0
Напълно достатъчни	41,7	10,0	39,2	47,1	48,8	54,4	51,0	51,0	64,3	58,5	47,5	73,3	61,1
Не са нужни	3,3	0,0	4,3	5,9	2,4	3,1	0,0	2,9	0,0	0,5	0,0	6,7	0,0
Гъвкавост													
Изобщо не са достатъчни	3,3	0,0	1,2	0,0	3,1	0,6	1,4	1,0	0,0	0,0	4,0	0,0	0,0
Напълно достатъчни	38,3	20,0	39,4	52,9	48,8	54,3	43,5	48,1	64,3	60,7	46,5	73,3	54,2
Не са нужни	5,0	0,0	3,8	5,9	2,4	2,2	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	6,7	0,0

Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г.

Проучването регистрира най-ниска оценка на наличните умения на персонала, както следва:

1. езикови умения – в сферата на търговията, ремонта и техническо обслужване на автомобили, в преработващата промишленост и държавното управление, отбраната и задължителното обществено осигуряване;
2. компютърни умения – в сферата на търговията, ремонта и техническо обслужване на автомобили, строителството и преработващата промишленост;
3. умения за работа с интернет – в сферата на търговията, ремонта и техническо обслужване на автомобили, преработващата промишленост и строителството;
4. умения за работа в екип – в преработващата промишленост, търговията, ремонта и техническо обслужване на автомобили, хотелиерството, операциите с недвижими имоти и бизнес-услугите;
5. комуникативни умения – в преработващата промишленост, строителството и търговията, ремонта и техническо обслужване на автомобили;
6. специфични професионални умения – в преработващата промишленост, търговията, ремонта и техническо обслужване на автомобили и хотелиерството.

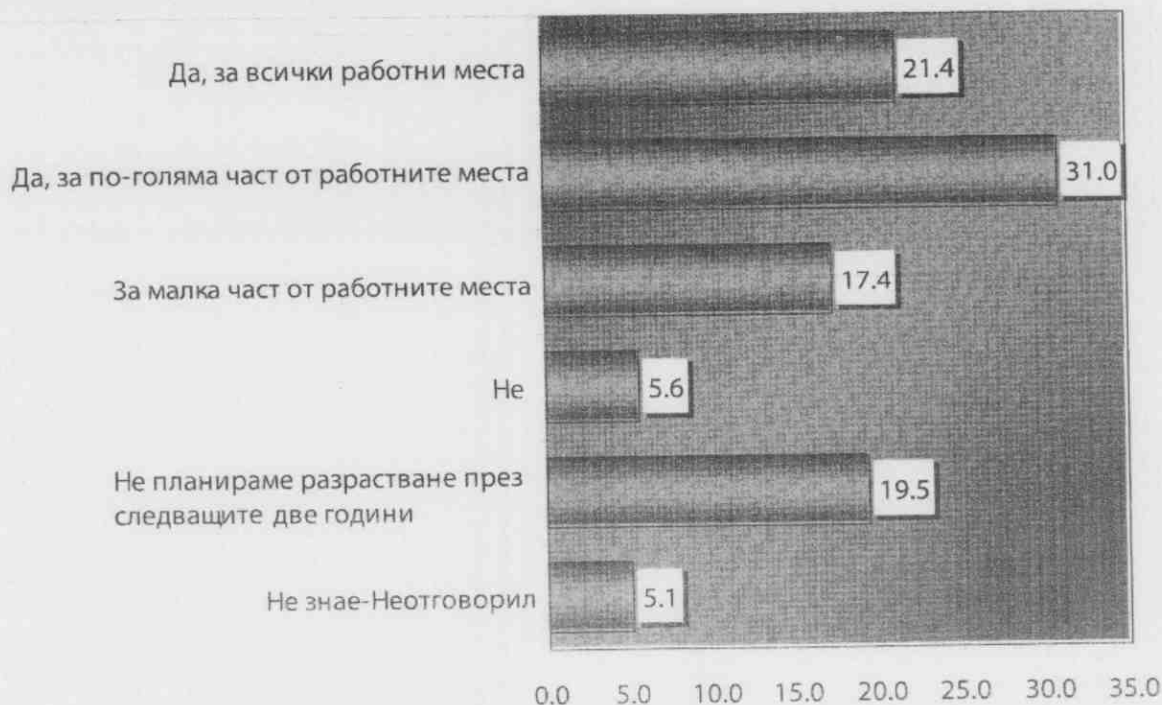
Графика 4. Липса на специфични умения в отделните индустрии (оценка: "Изобщо не са достатъчни") (%)



Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г.

В краткосрочен и средносрочен хоризонт очакванията за наличие на работна сила с адекватни на търсенето качества и умения са по-скоро позитивни. 52,4% от анкетираните не очакват сериозни затруднения с намирането на такъв персонал при евентуално разрастване на дейността; само 5,6% са крайните песимисти, които твърдо смятат, че няма да могат да открият подходящи от гледна точка на умения и качества работници.

Графика 5 Възможност за откриване на персонал с подходящи умения при планирано разрастване на дейността на фирмата през следващите две години (%)



Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г. База: N = 2019

Преобладаващите очаквания на предприемачите са за еволюция на изискванията, свързани с притежаваните от персонала умения. Само 32,7% от участващите в проучването работодатели смятат, че през настоящата година няма да се появи необходимост от промяна в изискванията за притежаваните умения, включително и професионалните. Без очаквания за промяна в тези изисквания за периода до 2010 г. са 23,8% от анкетираните.

В икономиката протича процес на бързо технологично обновление, свързано предимно със:

1. значителен приток на чужди инвестиции;
2. засилване на конкурентния натиск като на вътрешния, така и на международните пазари и стремеж към повишаване на конкурентоспособността;
3. необходимост от покриване на определени изисквания и стандарти във връзка с членството в ЕС.

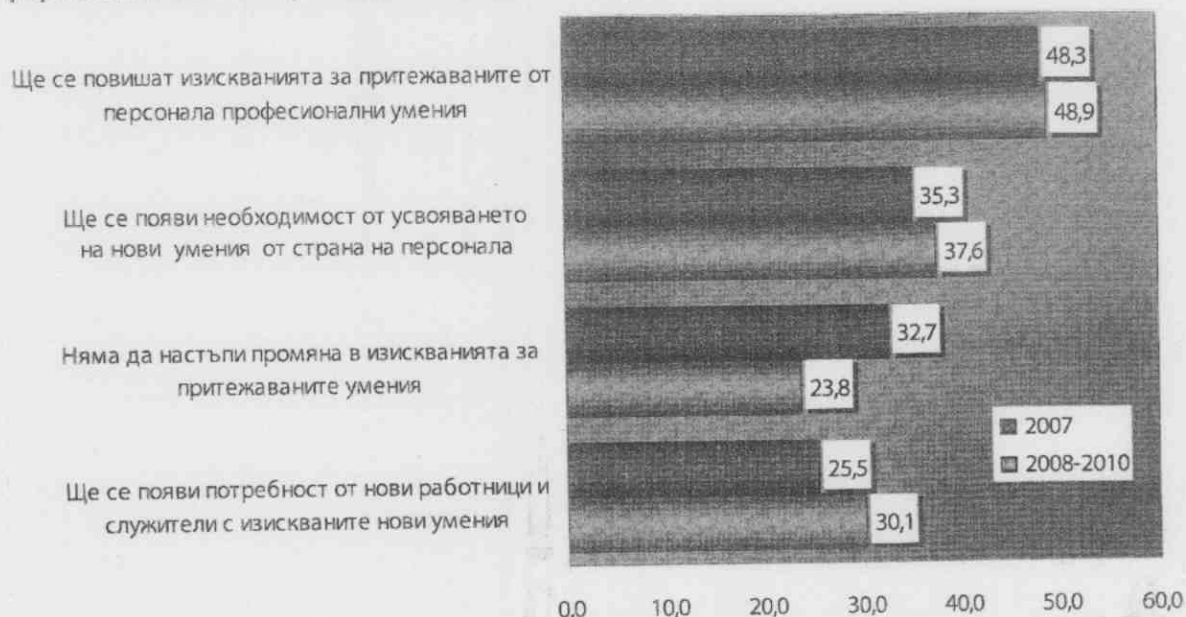
Технологичното обновление от своя страна води до нарастване на производителността. Като цяло, средната производителност (или добавената стойност на един зае) продължава да расте относително бавно. Това се дължи на бързото нарастване на заетостта (като новосъздадената заетост обикновено има по-ниска производителност от средната).

**Таблица 9 Ръст на заетостта и производителността
(предходните 12 месеца = 100)**

По принцип развитието на технологиите и необходимостта от повишаване на производителността на труда са сред основните фактори, предопределящи нужните качества и умения на работната сила. Може да се предполага, че за момента тези фактори оказват съществено влияние и на българския трудов пазар.

От друга страна, добавената стойност в неаграрния сектор расте по-бавно през втората половина на 2006 г. Все пак, при някои позиции производителността расте значително по-динамично от средната. Инвестициите в основен капитал относително бързо подобряват производителността на базовите позиции (които изискват нискоквалифициран труд), както и производителността на средните позиции.

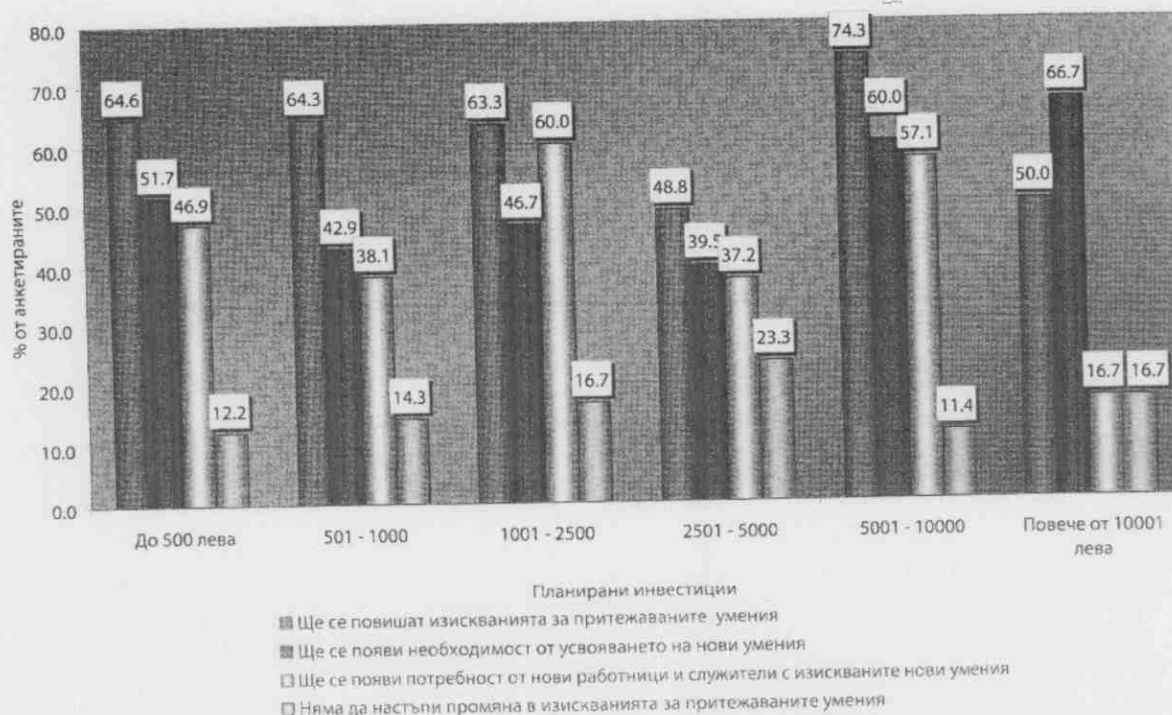
Графика 6. Изисквания за притежаваните професионални умения (%)



Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г. База: N = 2019.

Регистрираната корелация се потвърждава и при контролиране на очакванията според размера на планираните инвестиции. Резултатите показват, че в най-горните два сегмента по размер на инвестициите има най-значителни очаквания за завишаване на изискванията, отнасящи се до притежаваните умения и за поява на необходимост от усвояване на нови умения..

Графика 7. Очаквания за изискванията за уменията на персонала (за периода 2008-2010 г.), в зависимост от планираните инвестиции (%)



Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г.

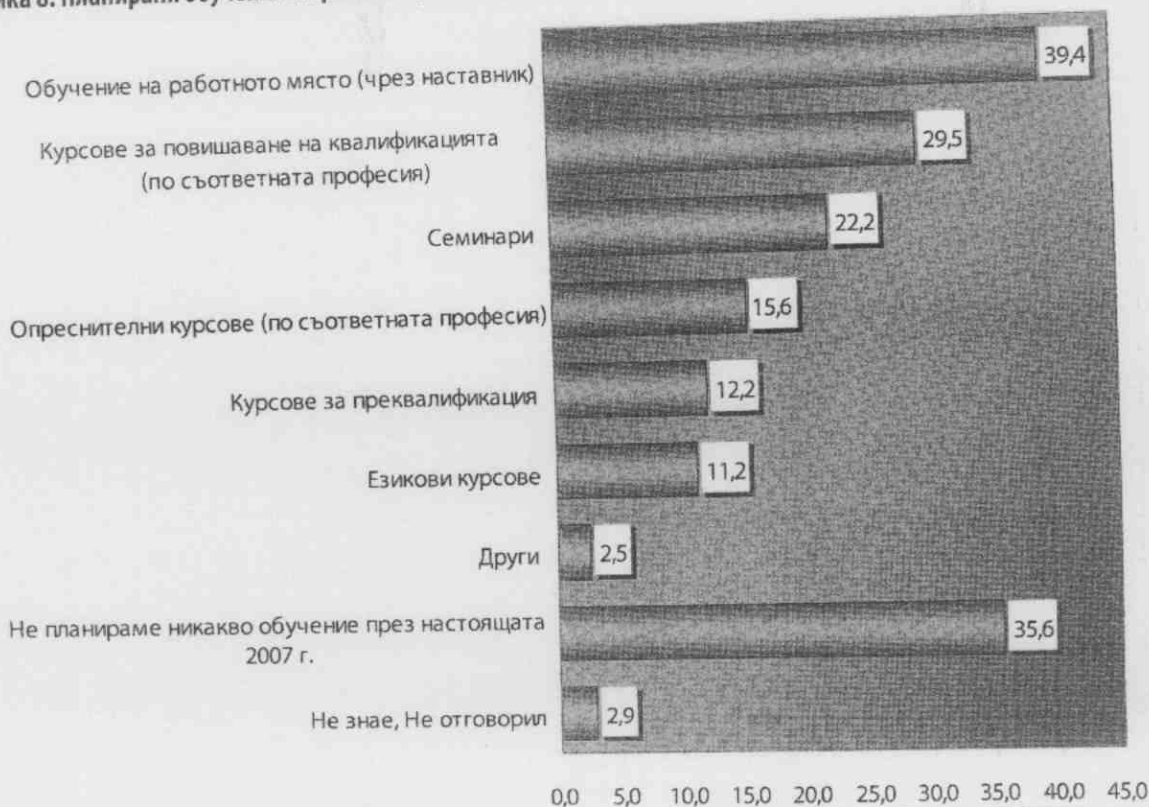
Появата на необходимост от усвояване на нови умения, освен на засилена инвестиционна активност, може да бъде отдадена и на позитивните очаквания на предприемачите за разрастване на бизнеса. Редовните изследвания на НСИ показват трайна тенденция към нарастване както на общия показател на бизнес климат, който през февруари-март 2007 г. достигна дългосрочен максимум от 1994 г. насам. Позитивни са очакванията за нивото на поръчките от страната и чужбина в промишлеността и за продажбите на дребно. Растежът обикновено е свързан с поемането на по-широк обхват от функции, а това съответно повишава необходимостта от нови умения на персонала (или от нов персонал със съответни умения). Това вероятно обяснява до известна степен и очакванията на 30,1% от анкетираните до 2010 г. да се появи потребност от допълнителни работници и служители с нови умения.

В същото време, връзката на тези очаквания с размера на планираните инвестиции не изглежда значима – високи очаквания за поява на търсене на нови работници с нови умения има преобладаващо във фирми, които планират относително скромни инвестиции в дълготрайни материални активи.

Очакванията за повишени нужди от умения, обяснява и готовността на повечето работодатели да инвестират в допълнително обучение на персонала. Над половината от обхванатите от проучването работодатели планират обучение на работниците и служителите си през 2007 г.

Голяма част от включените в проучването предприемачи се ориентират към обучение на работното място (39,4% от анкетираните) и провеждане на специализирани семинари (22,2%).

Графика 8. Планирани обучения на работниците и служителите през настоящата 2007-ма година (%)



Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г. База: N = 2019

По принцип, размерът на фирмата има съществено отражение както върху способността за намиране на персонал с необходимите умения, така и върху възможностите за обучение. Може да се предполага, че колкото по-малка е фирмата, толкова по-малко вероятно е да предприеме формално обучение на персонала. Изследването потвърждава подобна хипотеза – 53,8 % фирмите с по-малък оборот (под 100 000 лв.) изобщо нямат планове да обучават работниците и служителите си. Колкото по-голяма е фирмата, толкова по-активно обучава служителите си посредством разнообразни форми на обучение

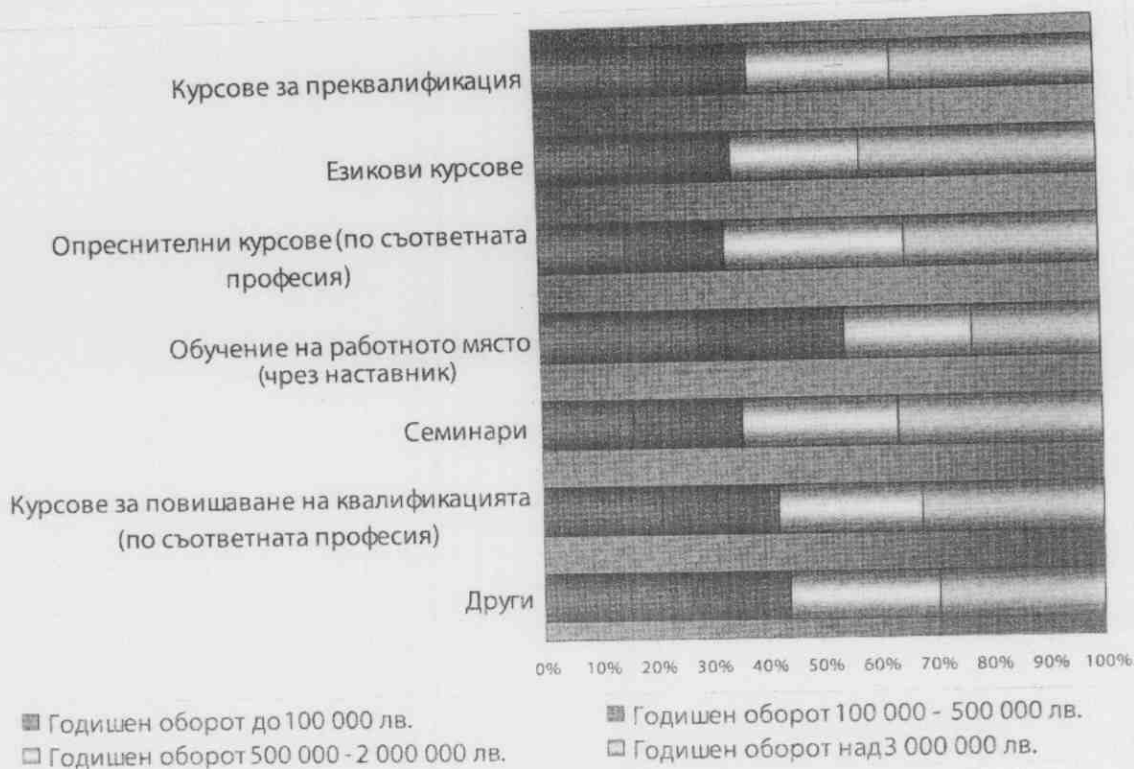
Таблица 10. Планирани форми на обучение през 2007 г. (%)

	Годишен оборот на фирмата			
	До 100 000 лв.	100 000 - 500 000 лв.	500 000 - 2 000 000 лв.	Над 2 000 000 лв.
Курсове за преквалификация	7.2	7.6	14.5	25.3
Курсове за повишаване на квалификацията (по съответната професия)	15.9	21.7	32.6	51.7
Семинари	8.8	14.9	25.5	42.0
Обучение на работното място (чрез наставник)	29.8	39.3	40.7	51.7
Опреснителни курсове (по съответната професия)	6.2	10.0	22.0	29.4
Езикови курсове	4.3	6.3	10.1	22.7
Други	1.6	1.5	2.7	3.7
Не планираме никакво обучение	53.8	41.0	28.5	14.5
Не знае/ Не отговорил	1.9	2.2	2.4	4.1

Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г.

Графика 9 представя разпределението на планираните форми на обучение според оборота на фирмите. От нея се вижда, че обучение на място (чрез наставник) се провежда най-често във фирми с относително по-малък оборот, докато езиковите курсове са приоритет предимно на по-богатите фирми.

Графика 9. Разпределение на планираните форми на обучение през 2007 г. според оборота на фирмите (%)



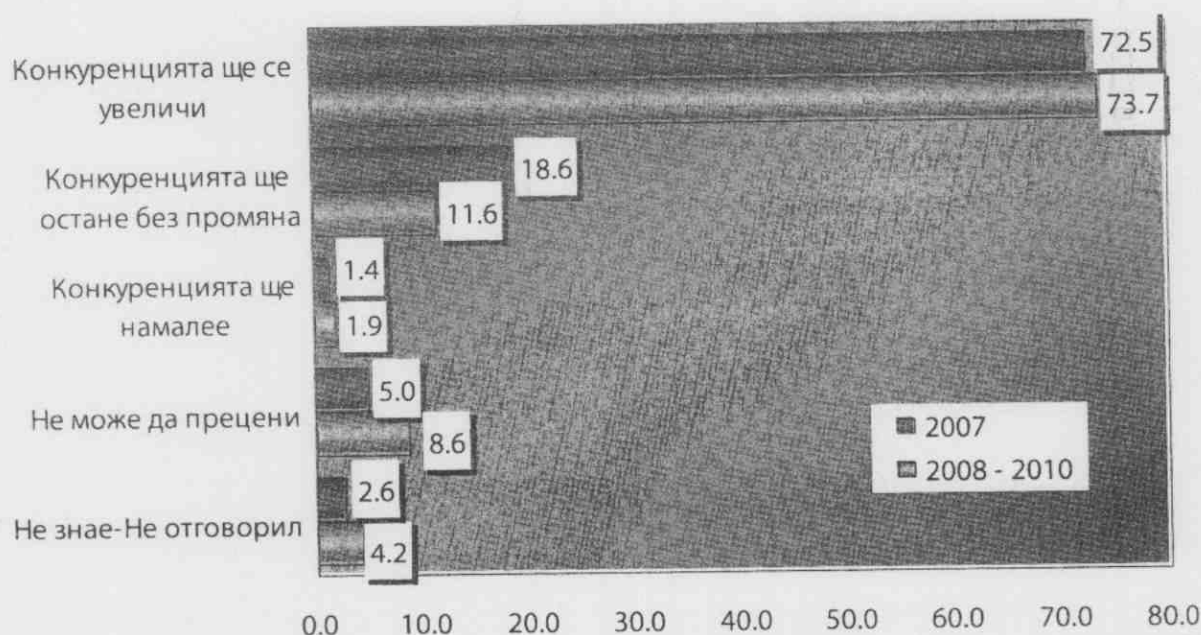
Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г.

Достъпност на различните категории труд за работодателите в България

Резултатите от проучването показват, че основна част от търсенето на трудовия пазар се формира от "средните" позиции. През последните две години необходимост от наемане на "среден" персонал е възникнала при 42,8% от анкетираните предприятия, а от персонал с по-тесни познания и опит в конкретна област – при 42,4%. До голяма степен подобни резултати могат да се обяснят със стремежа и/или необходимостта от подобряване на конкурентоспособността.

Това произтича от сериозните промени в конкурентната среда, в която оперират фирмите – 72,5% от анкетираните предприемачи очакват засилване на конкурентния натиск още през настоящата година, като тези очаквания нарастват за периода 2008-2010 г. (Графика 10).

Графика 10. Очаквания за промяна в конкурентната среда (%)

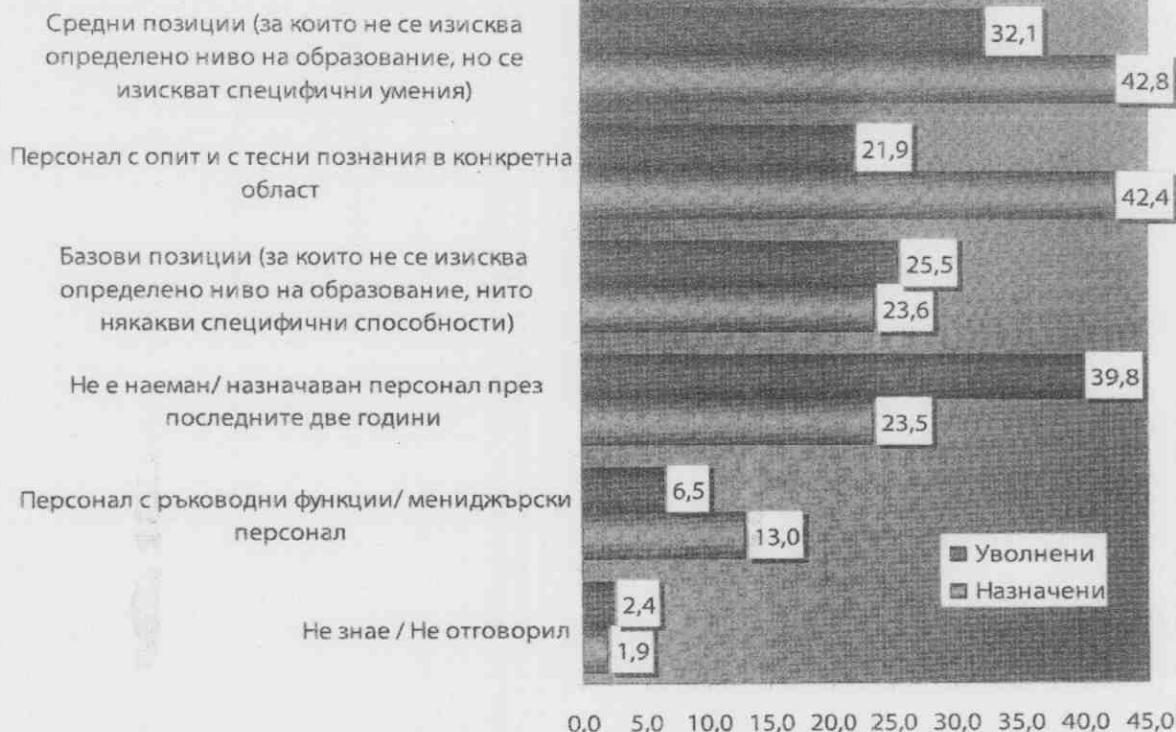


Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г. База: N = 2019

В много от индустриите подобряването на конкурентоспособността е свързано с преориентация на фирмените стратегии от производства с ниска добавена стойност и по-евтин нискоквалифициран труд към инвестиране в нови технологии и произвеждане на продукти с по-висока добавена стойност, съответно изискващи персонал с по-висока квалификация. Съществува голяма вероятност този процес да се задълбочава в средносрочен план поради:

1. технологичното обновление, свързано с покриване на изискванията на ЕС;
2. либерализирането на световната търговия и засилването на конкурентния натиск, особено в ниския ценови сегмент, в който до момента специализират много от българските индустрии (например текстил и облекла, кожарска индустрия и др. масови потребителски стоки);
3. тенденцията към преместване на трудо-интензивни производства към региони с ниско заплащане на труда. При бързия икономически растеж и свързания с него ръст на доходите, България постепенно губи относителната си привлекателност като място, което предлага евтин (но и с ниска производителност) труд.

Графика 11. Динамика на персонала през последните 2 години (%)



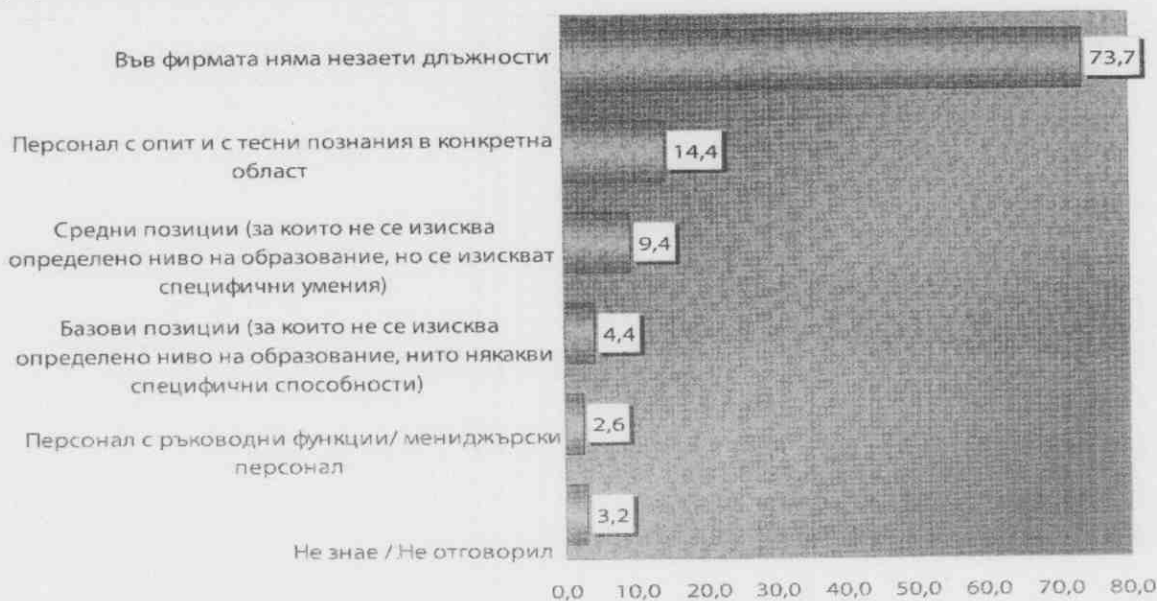
Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г. База: N = 2019

Изглежда, че търсенето на административно-мениджърския персонал (вкл. адвокати, счетоводители, офис мениджъри и др. под.) среща относително адекватно предлагане в отделните региони – само при 2,4% от обхванатите от проучването фирми има такива незаети длъжности.

Най-големи затруднения пред работодателите се очертават при запълването на вакантни позиции, изискващи тесни познания в конкретна област (при 14,4% от анкетираните) и „средни“ позиции (при 9,4%).

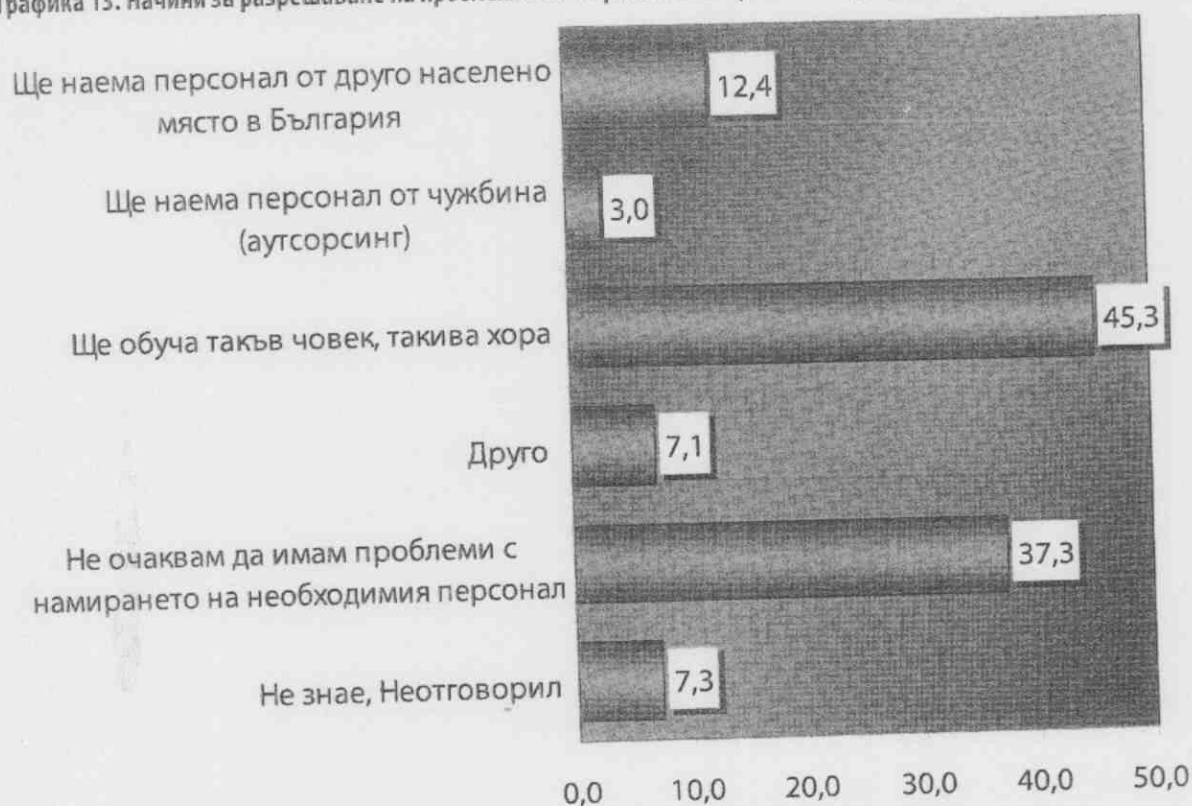
За определени региони, където липсват университети или специализацията на професионалното образование не е адекватна, недостигът на хора с търсената квалификация частично се обяснява с факта, че много от младите хора, които отиват да получат образование (висше или професионално) в други градове или в чужбина, обикновено не се връщат на местния трудов пазар.

Графика 12. Незаети длъжности във фирмите в настоящия момент според категории персонал (%)



Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г. База: N = 2019

Графика 13. Начини за разрешаване на проблеми с намирането на персонал с подходящи умения (%)



Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г. База: N = 2019

Това, че значимата част от търсенето на труд е концентрирана в „средните“ позиции се потвърждава и от друг въпрос в анкетата. Над 45% от анкетиранияте отговарят, че ще обучат човек при липса на подготвени кадри на пазара на труда. Очевидно, за тези работодатели основа част от търсенето не е на „тесни специалисти“, в противен случай нямаше да има обучения на работното място, а щяха да се изискват дипломи.

Търсенето на специализиран и мениджърски труд може да бъде задоволено и чрез наемане на хора от други региони – 12,4% от анкетиранияте отговарят, че биха наели човек от друго населено място при липса на предлагане на местния пазар.

Значение за работодателя на местното предлагане на мениджърски и специализиран труд.

Както сочат данните от изследването, текучеството е най-ниско при ръководните позиции и за тях най-малко работодатели отчитат незаети позиции.

От гледна точка на работодателя, този вид работна сила има няколко характеристики:

1. взима решения, свързани с персонала, разпореждане с имущество и финансови операции и следователно трябва да носи отговорност;
2. личното доверие има относително по-голямо значение, а от специалистите не се изискват единствено специализирани умения, придобити по време на обучение и/или на дългогодишен опит, а и лични качества, подходящи за специфичната работна позиция и съвместими с управленския екип;
3. обичайно всяка позиция от подобен тип е единствена за компанията (например един финансов директор, един юрист-консулт, един директор маркетинг) и съответният служител трябва да взема самостоятелни решения в областта на компетенциите си.

Това предполага, че в много случаи потенциално подходящите кандидати за подобни позиции са малък брой, а понякога – единствени. Както търсенето, така и предлагането на подобен вид труд е силно фрагментирано, а пазарът не действа в ситуация на "перфектна конкуренция".

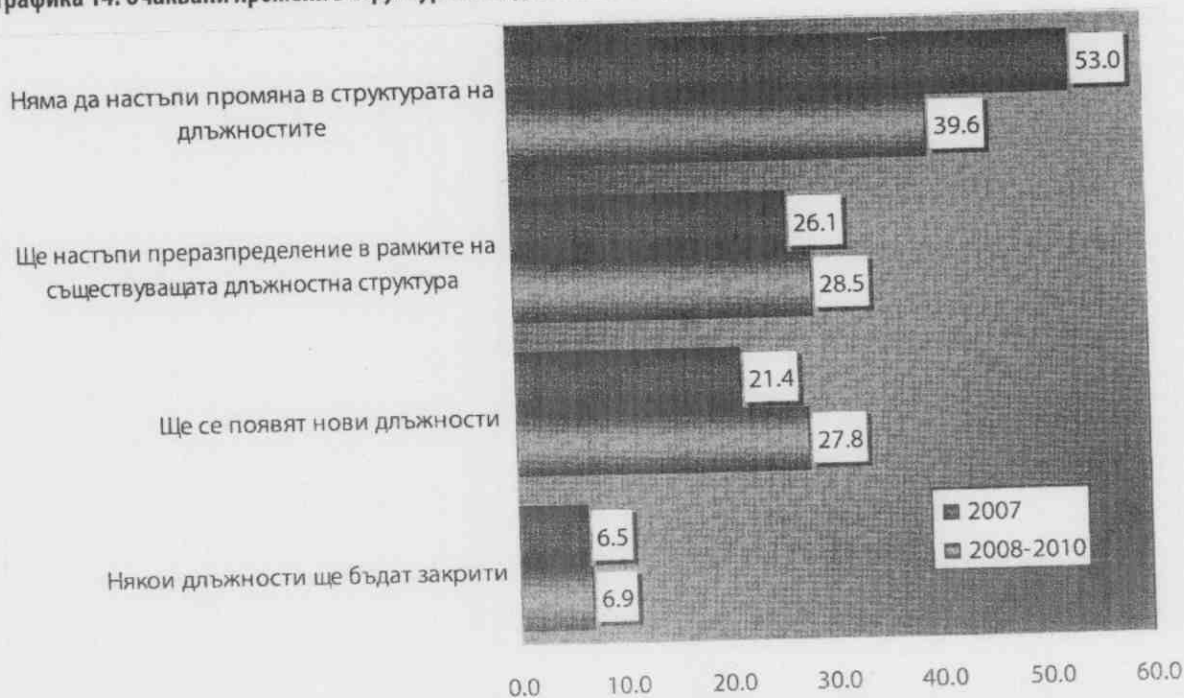
Заедно с това, в повечето предприятия, и особено в големите, броят на ръководните длъжности и силно специализираните дейности е относително малък. От гледна точка на работодателя, разходите за труд за тези служители е нисък спрямо общите разходи и следователно нивото на индивидуално заплащане не може да се отрази значително на цялостното финансово състояние на компанията. Ето защо кандидати за подобни позиции имат относително силни възможности да договорят по-високи възнаграждения.

Друга особеност на българския пазар на труда е относително ниските доходи спрямо разходите за наемане (или покупка) на жилище. Така например, средната работна заплата купува едва 0.40 кв. м градска жилищна площ и е приблизително равна на един месечен наем на двустайно жилище в големите градове. Това сериозно ограничава мобилността за голяма част от работната сила, която получава доход около средния – за тези работници обитаването на собствено жилище (например наследено) е сериозен икономически стимул да работят в същото населено място.

За високоплатените позиции обаче, това не е така – наемът има относително малък дял в разполагаемия доход и съответно стимулите да се работи там, където има най-добра възможност за реализация, действат значително по-силно.

Трябва да се отчита и значителното разминаване между избора на място за разполагане на производствени мощности и изборът на място за живеене на голяма част от образованите специалисти и мениджъри, което е особено валидно за индустрията. От гледна точка на инвеститора е изгодно да разположи предприятието си там, където земята и базовата работна сила са най-евтини – а това често са малки населени места. В същото време, хората с по-високи доходи (и съответно – образование и квалификация) предпочитат големите градове, както се вижда и от демографските тенденции. Това отразява предпочитанията към по-различно (т.е. по-високо) качество на живот, разнообразие на услуги и развлечения, наличие на по-добро здравеопазване и образование и др. Подобен проблем имат и компаниите, предлагащи масови услуги – например банки, телекомуникационни оператори или вериги магазини. Те се опитват да предлагат еднакви услуги на цялата територия на страната, като за целта откриват местни офиси и обекти, но не навсякъде срещат подходящо предлагане на квалифицирана работна сила. Ето защо в много случаи решението е да се наеме служител от друг град, които да се пренесе трайно или да пътува ежедневно.

Графика 14. Очаквани промени в структурата на длъжностите (%)



Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г. База: N = 2019

За периода 2008-2010 г. по-голямата част от работодателите очакват настъпване на промени в структурата на длъжностите (40% са отговорили, че няма да има промени). Най-голяма част от промените ще се дължи на „преразпределение в рамките на съществуващите длъжности“. Това съответно ще повлияе на структурата на търсенето на труд. Вероятно, промяната ще се изрази основно в нарастването на дела на „средните“ позиции (основно за сметка на „базовите“). Нещо повече, 28% от анкетираните очакват, че в периода до 2010 г. ще се появят нови длъжности.

На микро-ниво в едно предприятие разрастването рядко може да се отнася до специализирания персонал (разбира се, възможни са и изключения). Инвестициите в нови производствени мощности най-често ще изискват същия тип персонал, който вече е нает в производството. Все пак, при разрастване на дейността най-често ще се появят нови позиции в сфери като маркетинга и финансите, например. Това могат да бъдат както специалисти, така и средно-квалифицирани кадри, които да изпълняват административни и надзорни функции..

Исходен модел на търсенето на труд за масови позиции

Най-значим дял в търсенето на труд имат „средните“ и „базовите“ позиции, както и позициите за специалисти. Предлагаият модел се опитва да опише връзката на търсеното количество труд за такива позиции, с други променливи, за които съществуват данни. В този смисъл това не е традиционен модел на търсенето на труд спрямо цената на труда.

Връзката на търсеното количество труд с цената на труда е важна, но тя не е обект на този анализ. Тя участва в оптимизацията на ниво фирма и по този начин имплицитно е отразена в този анализ, който се фокусира върху очакването за увеличение на търсенето, а не върху описание на самата крива на търсенето.

Две са основните специфични черти на този модел:

1. изследват се отделните сегменти на най-масовите позиции, а не се прави модел на пазара на труда „като цяло“;
2. търси се връзка не с цената, а с други променливи, за които има добра основа да се формулират очаквания за следващите няколко години.

За нуждите на този анализ е прието, че търсенето на труд се състои от търсенето на хора за „базови“, „средни“ и специализирани позиции. Това означава, че е изключено търсенето на мениджърски персонал. Това покрива основната част от търсенето на труд и бъдещата му динамика.

Изхожда се от следното базово уравнение:

$$L = L_m + L_b + L_s$$

Където:

L е общото търсене на труд,

L_m е търсенето на труд за средни позиции,

L_b е търсенето на труд за базови позиции и

L_s е търсенето на специалисти.

Връзката между общия брой на персонала и делът на някои от основните сегменти беше разгледана в т.3.1. „Основни факти за пазара на труда“. Моделът отчита две важни вече посочени зависимости:

Моделът описва как ще се премести кривата на търсенето при очаквана промяна на други величини, а не самия вид на кривата на търсенето.

1. Най-малък е делът на специалистите при най-големите фирми;
2. Най-значим дял на "средните" позиции се откриват в средно големите фирми.

Очаква се с разрастване на фирмите търсенето на труд при отделните сегменти да не расте пропорционално. Извежда се зависимост (след това тя се проверява чрез регресионен анализ), която изглежда така:

$$L_s/L = L_1/x$$

където x е по-голямо от 0.

С други думи, делът на специализираните позиции намалява с увеличението на общия брой на персонала. Това се проверява чрез регресионен анализ, който помага прогнозирането на бъдещото търсене на труд за различните сегменти. Тъй като общият брой на персонала е сбор от броя на "средните", "базовите" и специализираните позиции, функционалната зависимост може да бъде представена така:

$$L_s = f(L_m, L_b)$$

Тази зависимост се верифицира чрез регресионния анализ, като за изчислението се взимат естествените логаритми на данните от извадката. Резултатите от този анализ са представени в следната таблица:

Таблица 11. Регресионен анализ

Коефициенти

Модел	Не стандартизирани коефициенти		Стандартизирани коефициенти	t-тест	Ниво на значимост
	Б (регресионен коефициент)	Стандартна грешка	Бета		
1. (Константа)	1.113	0.079		14.084	0.000
"средни" позиции	0.406	0.027	0.484	15.084	0.000
2. (Константа)	0.864	0.088		9.830	0.000
"средни" позиции	0.347	0.028	0.415	12.345	0.000
"базови" позиции	0.180	0.030	0.199	5.941	0.000

а. Зависима променлива: специалисти

Отчита се значимост на връзките между броя на специализираните позиции и броя на другите масови позиции. Всяко увеличение на броя на "средните" позиции с 10%, при равни други условия, води до около 3,5% увеличение на броя на специализираните позиции. Всяко увеличение на "базовите" позиции с 10% води до около 2% увеличение на броя на специалистите при други непроменени условия.

Регистрираните зависимости водят до няколко важни извода за близкото бъдеще на трудовия пазар:

1. разрастването на заетостта ще става основно чрез увеличаване на броя на "средните" и "базовите" позиции;
2. позициите за специалисти също ще растат, но със значително по-бавни темпове;
3. при очакване най-бързо да се развият средно големите компании, най-динамичен ще бъде сегментът на "средните" позиции.

Хипотетично има няколко сценария на разрастването на заетостта в България:

1. Най-вероятно е нарастването на заетостта да се осъществи по линия на съществуващи производства (т.е. по-скоро разрастване на фирмите, отколкото "раждане" на нови работодатели). В този сценарий малките и средно големите фирми ще преживеят експанзия, която ще се изрази основно в разкриване на нови "средни" позиции.
2. Не толкова вероятно е увеличението на заетостта да става по линия на нови големи инвестиции. Това предполага появата на нови големи работодатели в България. В този случай разрастването ще става основно чрез увеличение на "базовите" позиции, като "средните" позиции ще растат с по-бавен темп.
3. Най-малко вероятният сценарий е експанзията на заетостта да става чрез възникването на много на брой малки и високо специализирани фирми. Това предполага увеличаване на заетостта основно по линия на специализираните позиции. Това би означавало коренна промяна на облика на българската икономика, което не е много вероятно в средносрочен план.

За изготвяне на средносрочна прогноза за обема на общата заетост в България (за периода 2008 – 2010 г.) се прилагат резултатите от регресионния анализ към Сценарий 1 и 2. Общите допускания за двата сценария се отнасят до общата заетост, както и до броя на ръководните позиции. Разликите в допусканията се отнасят до ръста на броя на "средните", "базовите" и специализираните позиции.

Допусканията за общия ръст на заетостта се базират на тенденциите през последните години според данните на НСИ, както и на резултатите от проведеното изследване. Очакванията за ръст на заетостта през 2007 г. са в рамките на 7,8–11% в зависимост от размера на фирмите. Трябва да се има предвид, че това вероятно надценява бъдещите развития в частния сектор поради модела на извадката (не са анкетирани най-малките фирми с брой на заетите до 5 човека).

Таблица 12. Промяна в броя на заетите (ръст в %)

Размер на фирмите според обема на активите	2006	2007
До 100 000 лв.	9,5	7,8
100 000 - 500 000 лв.	0,8	10,6
500 000 - 2 000 000 лв.	2,0	9,8
2 000 000-5 000 000 лв.	- 2,3	8,5
Над 5 000 000 лв.	9,6	11,0

Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г.

В Сценарий 1 се допуска, че "средните" позиции растат с 6% през 2007 г. и с 5% годишно след това. На тази база се формира и допускането, че специализираните позиции растат с 2% през всяка година. Ръстът на "базовите" позиции е формиран като резултат от допусканията дотук – 3% ръст през 2007 г. и 2% ръст в годините след това.

В Сценарий 2 се започва с допускане за "базовите" позиции – ръст от 6,8% през 2007 г. и от 5,1% в годините след това. На тази база се формира допускане за специализираните позиции – 1% годишен ръст. Като резултат се получава и допускане за ръста на "средните" позиции – по 3% на година.

Таблица 13. Средносрочна прогноза за заетостта: 2007 – 2010 г. (брой)

Сценарий 1	2006	2007	2008	2009	2010
Средни позиции	1 413	1 497	1 572	1 651	1 733
Базови позиции	871	897	915	933	951
Специалисти	680	694	707	722	736
Ръководни позиции	206	210	215	220	225
Общо заети	3 169	3 297	3 409	3 525	3 646
Промяна в брой	-	128	112	116	121
Промяна в %	-	4.1	3.4	3.4	3.4
Сценарий 2	2006	2007	2008	2009	2010
Средни позиции	1 413	1 455	1 499	1 543	1 590
Базови позиции	871	946	1 002	1 061	1 123
Специалисти	680	687	694	701	708
Ръководни позиции	206	210	215	220	225
Общо заети	3 169	3 297	3 409	3 525	3 646
Промяна в брой	-	128	112	116	121
Промяна в %	-	4.1	3.4	3.4	3.4

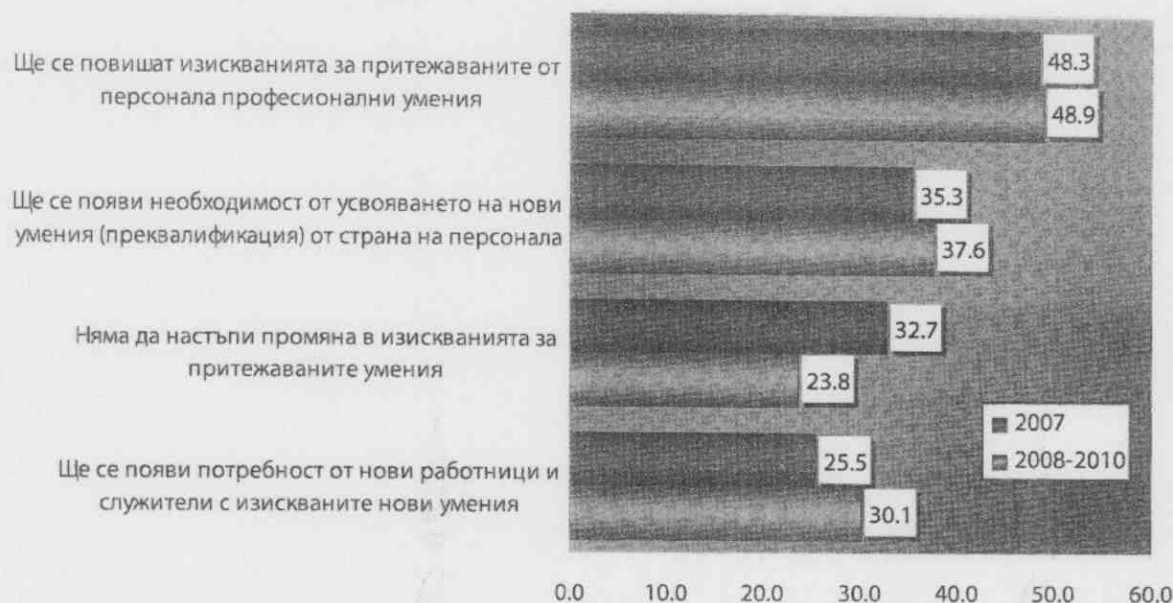
Прогноза за търсенето на труд

Прогнозата за общата заетост показва нетното очаквано нарастване на работните позиции. Това може да бъде прието за основа на прогнозата за търсенето на работна сила при определени допускания. Първото важно допускане е за положителна ценова еластичност на предлагането на труд. С други думи, с увеличаването на търсенето на труд ще се получават нови равновесни заплати и брой работни позиции, които са по-големи от изходните. Това може да се приеме за реалистично с оглед на данните за лицата извън работната сила, които са относително многобройни. Нещо повече, през годините се наблюдава силна връзка между увеличаването на реалните заплати и общия брой на работните позиции.

Второто допускане е, че цялото търсено количество труд в икономиката потенциално може да бъде задоволено с адекватно предлагане. Това означава, че при новите заплати и брой работни позиции не се получава недостиг на работна сила. Това допускане се базира на хипотезата, че работодателите няма да планират такива начинания, които в агрегиран вид да надхвърлят капацитета на икономиката като трудов ресурс. Това предположение се подкрепя и от свободното движение на труд в рамките на ЕС.

При направените допускания, прогнозата за заетостта показва, че търсеното количество труд при сегашните нива на заплатите ще се увеличи най-чувствително за сегментите „средни“ и „базови“ работни позиции. Срещата на новото търсене с предлагането на работна сила ще предполага ново равновесие на трудовия пазар при по-високи нива на заплатите и по-голям брой на заетите. По-слабо ще бъде увеличението и на заплати, и на общия брой на заетите при сегментите „специалисти“ и „ръководители“. Това се потвърждава от някои наблюдения на пазара на труда до момента – като цяло, заплатите на „базовия“ и „средния“ персонал растат най-бързо. Наблюдения, извършени при разработването на доклада „Biggest Cities Review“ на Индъстри Уотч показват среден ръст на заплатите за „базови“ позиции в рамките на 20-25% за повечето големи градове през 2006 г. Това е значително по-бързо от средния ръст на заплатите в икономиката, който беше 12% през 2006 година.

Графика 15. Очакване за промяна в изискваните умения на персонала (%)



Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г.

За изготвяне на средносрочна прогноза за обема на общата заетост в България (за периода 2008 – 2010 г.) се прилагат резултатите от регресионния анализ към Сценарий 1 и 2. Общите допускания за двата сценария се отнасят до общата заетост, както и до броя на ръководните позиции. Разликите в допусканията се отнасят до ръста на броя на „средните“, „базовите“ и специализираните позиции.

Допусканията за общия ръст на заетостта се базират на тенденциите през последните години според данните на НСИ, както и на резултатите от проведеното изследване. Очакванията за ръст на заетостта през 2007 г. са в рамките на 7,8–11% в зависимост от размера на фирмите. Трябва да се има предвид, че това вероятно надценява бъдещите развития в частния сектор поради модела на извадката (не са анкетирани най-малките фирми с брой на заетите до 5 човека).

Почти половината от работодателите ще увеличат изискванията си спрямо уменията, които трябва да притежава търсеният от тях персонал. Над 1/3 считат, че персоналят им ще трябва да премине поне през преквалификация в периода до 2010 г. Това е показателно за промяната на търсенето на труд през следващите четири години.

Най-търсени професии през 2007 г.

В този параграф са представени най-търсените професии (тези, които са посочени от над 1,5% от отговорилите на въпроса: „Хора с каква професия смятате, че ще бъдат най-търсени във Вашата фирма през 2007 г.?“. Преобладават професиите, нужни предимно за „средни“ позиции, като водещи са продавачите, дистрибуторите, шивачите и готвачите. За специализираните позиции преобладава търсенето на професии най-вече за строителната индустрия, както и медицински персонал.

За средни позиции (в скоби са дадени абсолютните стойности за броя фирми, посочили съответните позиции според данните от извадката):

- 1 продавачи в магазини и демонстратори (6489);
- 2 шивачи (5047);
- 3 машинни оператори (2472);
- 4 готвачи (2369);
- 5 шофьори (2163);
- 6 агенти по имоти (1648);
- 7 персонал, приемащ и даващ информация (1648);
- 8 заварчици и резачи на метал (1648).

За специализирани позиции (в скоби са дадени абсолютните стойности за броя фирми, посочили съответните позиции според данните от извадката):

- 1 механици и монтьори на транспортни средства (7004);
- 2 строителни инженери (2163);
- 3 машинни инженери (2060);
- 4 хуманни лекари (1854);
- 5 медицински сестри (1751).

Таблица 14. Най-търсени професии от изследваните фирми през 2007 г.

Наименование	% в националната извадка	Брой фирми
Механици и монтьори на транспортни средства	6,8	7004
Продавачи в магазини и демонстратори	6,3	6489
Сервитьори и бармани	4,6	4738
Икономисти	3,3	3399
Други стопански специалисти	2,5	2575
Шивачи/моделиери на мъжко и дамско облекло	2,5	2575
Други шивачи, бродировачи и сродни на тях	2,4	2472
Машинни оператори на инструментални машини и сродни на тях	2,4	2472
Готвачи	2,3	2369
Строителни инженери	2,1	2163
Шофьори на леки автомобили, таксите и покрити коли (фургони)	2,1	2163
Машинни инженери	2,0	2060
Хуманни лекари	1,8	1854
Медицински сестри и сродни на тях	1,7	1751
Агенти по имоти	1,6	1648
Персонал, приемащ и даващ информация	1,6	1648
Заварчици и резачи на метал	1,6	1648

Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г.

Този въпрос косвено дава информация за това кои професии ще са най-подходящи за работните места, които фирмата се очаква да разкрие. Тези планове на работодателите са направени при определени очаквания за цените на пазара на труда (равнище на заплатите). Това се потвърждава и от таблицата с незаети длъжности към момента. Най-много незаети позиции има за механици и монтьори на транспортни средства. Продавачите, сервитьорите и барманите също заемат водещи места в тази класация.

Таблица 15. Незаети длъжности към момента на изследването

Наименование	% в националната извадка	Брой фирми
Механици и монтьори на транспортни средства	1,6	1648
Други стопански специалисти	1,4	1442
Продавачи в магазини и демонстратори	1,3	1339
Шивачи/моделиери на мъжко и дамско облекло	1,2	1236
Специалисти с аналитични и контролни функции в администрацията	0,8	824
Медицински сестри и сродни на тях	0,8	824
Сервитьори и бармани	0,8	824
Други шивачи, бродировачи и сродни на тях	0,8	824
Машинни оператори на инструментални машини и сродни на тях	0,8	824

Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г.

Най-търсени професии през 2008 - 2010 г.

Представените най-търсени професии в средносрочен план са посочени от над 1,3% от отговорилите на въпроса „Хора с каква професия, смятате, че ще бъдат най-търсени във Вашата фирма през 2008-2010г.?“. Концентрацията на водещите професии в средносрочен план не е толкова силна, т.е. забелязва се по-голяма хетерогенност в мненията на работодателите. Преобладават професиите, свързани предимно със „средни“ позиции, като водещи са продавачите, дистрибуторите и готвачите. За специализираните позиции се очаква да се запази търсенето на професии основно за строителната индустрия.

За средни позиции (в скоби са дадени абсолютните стойности за броя фирми, посочили съответните позиции според данните от извадката):

- 1 продавачи в магазини и демонстратори (4635);
- 2 шивачи (3296);
- 3 готвачи (2060);
- 4 агенти по имоти (1957);
- 5 камериери (1442);
- 6 персонал, приемащ и даващ информация (1339);
- 7 шофьори (1339).

За специализирани позиции (в скоби са дадени абсолютните стойности за броя фирми, посочили съответните позиции според данните от извадката):

- 1 продавачи в магазини и демонстратори (4635);
- 2 механици и монтьори на транспортни средства (4223);
- 3 строителни инженери (1442);
- 4 медицински сестри (1442);
- 5 строителни техници (1339).

Таблица 16. Най-търсени професии от изследваните фирми през 2008 – 2010 г.

Наименование	% в националната извадка	Брой фирми
Продавачи в магазини и демонстратори	4,5	4635
Механици и монтьори на транспортни средства	4,1	4223
Сервитьори и бармани	3,3	3399
Икономисти	2,3	2369
Други стопански специалисти	2,2	2266
Готвачи	2,0	2060
Агенти по имоти	1,9	1957
Шивачи/моделиери на мъжко и дамско облекло	1,8	1854
Строителни инженери	1,4	1442
Медицински сестри и сродни на тях	1,4	1442
Камериери	1,4	1442
Други шивачи, бродировачи и сродни на тях	1,4	1442
Строителни техници	1,3	1339
Персонал, приемащ и даващ информация	1,3	1339
Шофьори на леки автомобили, таксите и покрити коли (фургони)	1,3	1339

Източник: Витоша Рисърч, „Проучване и прогнозиране на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация“, май 2007 г.

Работодателите не предвиждат значими промени в търсенето на труд по професии в средносрочен план. От една страна, не се предвижда делът на вакантните позиции за нискоквалифициран персонал да бъде много висок. Това се обяснява с очакванията за относително добра достъпност за работодателите на такъв тип трудов ресурс. От друга страна, разрастването на дейността на съществуващите фирми ще включва основно откриване на позиции за "среден" и специализиран трудов ресурс. Това е част от плановете на работодателите и означава, че те се надяват да намерят хора, подходящи за новите работни места. В същото време трябва да се отчете, че повечето работодатели вероятно не взимат предвид стратегиите на другите работодатели (т.е. много от тях смятат, че няма да имат силна конкуренция при намирането на хора за конкретна позиция).

Това означава, че формираните нагласи за търсене на труд до 2010 г., не винаги ще срещне адекватно предлагане. Някои работодатели ще намерят трудов ресурс на планираната цена и ще разширят дейността си, но други вероятно ще срещнат по-високи цени на труда от очакваното (вкл., заради нововъзникващи производства и отваряне на пазара на труда) и няма да успеят да създадат тези позиции. Все пак, получените данни за очакваното търсене на определени професии предоставя добра основа за подпомагане на решенията къде може да бъде стимулирано предлагането, за да бъдат създадени повече работни места.

Възможност за влияние върху заетостта чрез политики, насочени към предлагането на труд

Няколко важни извода се налагат по отношение на политиките, насочени към предлагането на труд:

- ❶ Увеличаването на заетостта чрез предлагане на нискоквалифицирана работна сила за „базови“ позиции би било относително ограничено като ефект. Търсенето на труд за „базови“ позиции ще расте относително бавно в най-вероятния сценарий на направената прогноза за общата заетост (Сценарий 1). Нещо повече, едва ли може да се очаква чувствително увеличение в предлагането на такъв труд.
- ❷ Очаква се най-чувствително да нараства търсенето на персонал за „средни“ позиции. Това означава, че ако предлагането на труд за подобни позиции бъде достатъчно адекватно, предложените прогнози ще се сбъднат (очакване за 320 хил. нови „средни“ позиции до 2010 г.) Предлагането може да бъде стимулирано чрез обучения на търсещите работа нискоквалифицирани работници, което да посрещне нуждите на „средните“ позиции. Това обучение е за придобиване на специфични професионални знания и умения, но и за базови умения като работа в екип, комуникативни умения и др., както и чуждоезикови и компютърни умения.
- ❸ При започване на ново производство вече е предвидено откъде и на каква цена ще бъдат намерени конкретните специалисти и мениджъри. Прогнозирането на предлагането на специалисти в конкретни области е трудна задача и може да се препоръча по-малко държавна интервенция на пазара на специализиран труд (вкл. по линия на висшето образование).
- ❹ Анализът на данните от изследването потвърждава извода, че наред с повишаване от страна на работодателите на изискванията за притежаваните от персонала специфични професионални умения, в периода 2008-2010 г. ще има повишена потребност от професионално обучение.

Приложение 1: Списък с работни места, които се очаква да се разкрият в периода 2007 – 2010 г. по професии/длъжности съгласно НКПД от 2005 г.

Приложение 2: Списък със свободни работни места към момента на изследването по професии/длъжности съгласно НКПД от 2005 г.

Приложение 3: Списък с работни места, които се очаква да се разкрият в периода 2007 – 2010 г. по професии/длъжности съгласно НКПД от 2005 г. по области

Приложение 4: Списък със свободни работни места към момента на изследването по професии/длъжности съгласно НКПД от 2005 г. по области

Приложение 5: Търсене на труд и свободни работни места – според националната извадка и по региони на планиране, в периода 2007 – 2010 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1. Списък с работни места, които се очаква да се разкрият в периода 2007 – 2010 г. по професии/длъжности съгласно НКПД от 2005 г.

Таблица 1. Като имате предвид Вашите лични очаквания за промени на пазара на труда през настоящата 2007 година, бихте ли ми казали хора с каква професия, смятате, че ще бъдат най-търсени във Вашата фирма?

Наименование	Код по НКПД	%	Брой фирми
Механици и монтьори на транспортни средства	7231	6,8	7004
Продавачи в магазини и демонстратори	5220	6,3	6489
Сервитьори и бармани	5123	4,6	4738
Икономисти	2441	3,3	3399
Други стопански специалисти	2419	2,5	2575
Шивачи/моделieri на мъжко и дамско облекло	7433	2,5	2575
Други шивачи, бродировачи и сродни на тях	7436	2,4	2472
Машинни оператори на инструментални машини и сродни на тях	8211	2,4	2472
Готвачи	5122	2,3	2369
Строителни инженери	2142	2,1	2163
Шофьори на леки автомобили, таксита и покрити коли (фургони)	8322	2,1	2163
Машинни инженери	2145	2,0	2060
Хуманни лекари	2221	1,8	1854
Медицински сестри и сродни на тях	3231	1,7	1751
Агенти по имоти	3413	1,6	1648
Персонал, приемащ и даващ информация	4222	1,6	1648
Заварчици и резачи на метал	7212	1,6	1648
Камериери	5142	1,5	1545
Бетонджии и сродни на тях	7123	1,5	1545
Строителни техници	3112	1,4	1442
Други техници и технолози	3119	1,3	1339
Строители с традиционни материали	7121	1,3	1339
Други архитекти и инженери	2149	1,2	1236
Технически и търговски представители	3415	1,2	1236
Зидари и каменоделци	7122	1,2	1236
Други юридически специалисти	2429	1,1	1133
Машинни техници	3115	1,1	1133
Електромеханици и електромонтьори	7241	1,1	1133
Работници по производството на хлебни, сладкарски и тестени изделия	7412	1,1	1133
Шофьори на тежкотоварни автомобили	8324	1,1	1133
Одитори и счетоводители	2411	1,0	1030
Персонал, осигуряващ защита, неklasифициран другаде	5169	1,0	1030
Дърводелци, мебелисти и други подобни работници	7422	1,0	1030
Електротехници	3113	0,9	927
Административни секретари и сродни на тях	3431	0,9	927
Бояджии с лакови бои и други сродни на тях	7142	0,9	927
Компютърни специалисти, неklasифицирани другаде	2139	0,8	824
Електроинженери	2143	0,8	824

Таблица 1. Продължение

Наименование	Код по НКПД	%	Брой фирми
Електронни и телекомуникационни инженери	2144	0,8	824
Производители на инструменти и сродни на тях	7222	0,8	824
Тъкачи, плетачи и сродни на тях	7432	0,8	824
Водачи и оператори на транспортни машини в селското и горското стопанство	8331	0,8	824
Проектанти и анализатори на компютърни системи и мрежи	2131	0,7	721
Филолози, преводачи и сродни на тях	2444	0,7	721
Специалисти с аналитични и контролни функции в администрацията	2471	0,7	721
Оперативни счетоводители	3433	0,7	721
Металурзи, леяри на метали, сърцари и сродни на тях	7211	0,7	721
Работници по прецизна обработка на материали, печатари и сродни на тях занаятчии	7300	0,7	721
Шофьори на автобуси и ватмани	8323	0,7	721
Архитекти	2141	0,6	618
Персонал, водещ документи за стоки	4131	0,6	618
Тенекеджии и сродни на тях	7213	0,6	618
Програмисти	2132	0,5	515
Минни инженери, инженер-металурзи и сродни на тях специалисти	2147	0,5	515
Биолози, ботаници, зоолози и сродни на тях специалисти	2211	0,5	515
Фармацевти	2224	0,5	515
Юристи	2420	0,5	515
Психолози	2445	0,5	515
Скулптори, художници и сродни на тях	2452	0,5	515
Оператори на компютърни съоръжения	3122	0,5	515
Строители и сродни на тях, неklasифицирани другаде	7129	0,5	515
Машинни оператори в шивашкото производство	8263	0,5	515
Управители на ресторанти и хотели	1315	0,4	412
Инженер - химици	2146	0,4	412
Електронни и телекомуникационни техници	3114	0,4	412
Търговски посредници	3421	0,4	412
Приложни административни специалисти, неklasифицирани другаде	3439	0,4	412
Кроячи и моделиери на текстил, кожа и други сродни на тях	7435	0,4	412
Метачи и други подобни работници	9162	0,4	412
Работници по строителство на сгради	9313	0,4	412
Ръководители на производствени и оперативни звена в строителството и проектирането	1223	0,3	309
Специалисти по компютърни системи и технологии	2130	0,3	309
Агрономи и сродни на тях специалисти	2213	0,3	309
Специалисти по социални дейности	2446	0,3	309
Дилъри и брокери по ценни книжа и доходи	3411	0,3	309
Посредници в бизнес-услугите и търговията, неklasифицирани другаде	3429	0,3	309

Таблица 1. Продължение

Наименование	Код по НКПД	%	Брой фирми
Секретари	4115	0,3	309
Персонал, водещ счетоводни сметки и документи	4121	0,3	309
Друг персонал в офиси	4191	0,3	309
Касиери и инкасатори	4211	0,3	309
Горски работници, секачи и извозвачи на дървен материал	6141	0,3	309
Строители на сгради и сродни на тях	7120	0,3	309
Дърводелци и дограмаджии	7124	0,3	309
Изготвители и монтажници на метални конструкции	7214	0,3	309
Монтьори на електронно оборудване	7242	0,3	309
Настройчици и оператори-настройчици на дървообработващи машини	7423	0,3	309
Водачи и оператори на земекопни, пътностроителни и други подобни машини	8332	0,3	309
Продавачи на нехранителни стоки	9112	0,3	309
Работници в селското стопанство	9211	0,3	309
Работници по строителство и поддържане на пътища, язовири и други подобни съоръжения	9312	0,3	309
Товарачи, разтоварачи и сродни на тях	9333	0,3	309
Ръководни служители в общинска администрация	1132	0,2	206
Ръководители на звена за търговия и маркетинг	1233	0,2	206
Химици	2113	0,2	206
Картографи и земемери	2148	0,2	206
Прокурори и адвокати	2421	0,2	206
Филмови, сценични и сродни на тях специалисти	2455	0,2	206
Техници в областта на химическите и физическите науки	3111	0,2	206
Компютърни асистенти и техници	3121	0,2	206
Корабни инженери, механици и техници	3141	0,2	206
Корабни палубни офицери и пилоти	3142	0,2	206
Специалисти в селското и горското стопанство	3213	0,2	206
Водачи/екскурзоводи/аниматори на пътуващи	5113	0,2	206
Икономи и сродни на тях	5121	0,2	206
Персонал, грижещ се за хора в здравни и други подобни заведения	5132	0,2	206
Обслужващ персонал, неklasифициран другаде	5149	0,2	206
Полевъди и зеленчукопроизводители	6111	0,2	206
Работници, отглеждащи трайни насаждения	6112	0,2	206
Работници по култивиране на водни организми	6151	0,2	206
Каменоцепачи, каменорезачи, каменодълбачи	7113	0,2	206
Работници по поставяне на подови настилки и облицовки	7132	0,2	206
Гипсаджии	7133	0,2	206
Строителни електромонтьори и сродни на тях	7137	0,2	206
Производители и монажници на кабели, въжета, тръбни конструкции и други	7215	0,2	206
Печатари - гравьори и офортисти	7343	0,2	206
Няма незаети длъжности	-	0,1	103
Не знае / Не отговорил	-	39,2	40376

Таблица 2. Като имате предвид Вашите лични очаквания за промени на пазара на труда през настоящата 2007 година, бихте ли ми казали хора с каква квалификация ще бъдат най-търсени във Вашата фирма?

Квалификация	%	Брой фирми
Висока	10,0	10300
Средно общо - без да е уточнено точно	6,9	7107
Средно техническо, технически умения	6,8	7004
Висше техническо	6,7	6901
Средно специално - без да е уточнено точно	6,5	6695
Средно специализирано-Тоx,Хотели,ресторанти	4,5	4635
Висше икономическо	4,0	4120
Висше хуманитарно	3,7	3811
Опит, стаж, практика	2,8	2884
Висше общо, бакалавър	2,6	2678
Средна	2,5	2575
Ниска, работник	2,1	2163
Майстор	1,6	1648
Опит, изискващ специфични умения	1,6	1648
Средно специално строителство	1,5	1545
Висше - магистър	1,5	1545
Специалист	1,3	1339
Курс	1,3	1339
Език, езикови умения	1,3	1339
Висша квалификация	1,0	1030
Езици с висше образование	1,0	1030
Шофьори - шофьорска книжка, всички категории	1,0	1030
Образование	0,9	927
Компютърна грамотност	0,9	927
Средно специално икономическо	0,7	721
Хотелиерство с висше образование	0,7	721
Висше образование, език и компютър	0,7	721
ДВГ - Двигатели с вътрешно горене	0,7	721
Опит с машини, оборудване общо	0,6	618
Категория Д	0,5	515
Категория С	0,4	412
Над средно- полувисше или висше	0,4	412
Допълнителни умения	0,4	412
Маркетинг, мениджър, маркетолог	0,3	309
Средно езикова гимназия	0,3	309
Право -висше	0,3	309
Информатика-висше	0,3	309
Висока, средна, ниска квалификация	0,3	309
3-та степен	0,2	206
Сертификат ТЮФ	0,2	206
Висше икономическо и език	0,2	206

Таблица 2. Продължение

Квалификация	%	Брой фирми
Бивши служители на МО		
Средно техническо с език и компютър	0,2	206
Капитан - сертификат, международно плава	0,2	206
Работа на машини с ЦПУ	0,2	206
Компютърна грамотност и език	0,2	206
Комуникативност	0,2	206
Категория Т	0,2	206
Социални дейности - висше	0,2	206
Счетоводство и контрол-висше	0,2	206
2-ра степен	0,2	206
4-та степен	0,1	103
Психотест	0,1	103
Знания	0,1	103
Средно икономическо с език и компютър	0,1	103
Средно специално студена обработка	0,1	103
Средно специално топла обработка	0,1	103
Категория Б	0,1	103
Категория Д с език	0,1	103
1-ви клас	0,1	103
2-ри клас	0,1	103
Специфични умения - няма такова училище	0,1	103
Педагогика - висше	0,1	103
Фармация - висше	0,1	103
Инженер - растителна защита	0,1	103
Конструктор - висше	0,1	103
Шивачи	0,1	103
Опит и езикови умения	0,1	103
Не знае / Не отговорил	65,5	67465

Таблица 3. Като имате предвид Вашите лични очаквания за промени на пазара на труда в периода 2008-2010 година, бихте ли ми казали хора с каква професия, смятате, че ще бъдат най-търсени във Вашата фирма?

Наименование	Код по ИКТД	%	Брой фирми
Продавачи в магазини и демонстратори	5220	4,5	4635
Механици и монтьори на транспортни средства	7231	4,1	4223
Сервитьори и бармани	5123	3,3	3399
Икономисти	2441	2,3	2369
Други стопански специалисти	2419	2,2	2266
Готвачи	5122	2,0	2060
Агенти по имоти	3413	1,9	1957
Шивачи/моделери на мъжко и дамско облекло	7433	1,8	1854
Строителни инженери	2142	1,4	1442
Медицински сестри и сродни на тях	3231	1,4	1442
Камериери	5142	1,4	1442
Други шивачи, бродировачи и сродни на тях	7436	1,4	1442
Строителни техници	3112	1,3	1339
Персонал, приемащ и даващ информация	4222	1,3	1339
Шофьори на леки автомобили, таксите и покрити коли (фургони)	8322	1,3	1339
Машинни инженери	2145	1,1	1133
Хуманни лекари	2221	1,1	1133
Заварчици и резачи на метал	7212	1,0	1030
Работници по производството на хлебни, сладкарски и тестени изделия	7412	1,0	1030
Други техници и технолози	3119	0,9	927
Строители с традиционни материали	7121	0,9	927
Зидари и каменоделци	7122	0,9	927
Електротехници	3113	0,8	824
Бетонджии и сродни на тях	7123	0,8	824
Компютърни специалисти, неklasифицирани другаде	2139	0,7	721
Електронни и телекомуникационни инженери	2144	0,7	721
Други юридически специалисти	2429	0,7	721
Технически и търговски представители	3415	0,7	721
Административни секретари и сродни на тях	3431	0,7	721
Металурзи, леяри на метали, сърцари и сродни на тях	7211	0,7	721
Електромеханици и електромонтьори	7241	0,7	721
Машинни оператори на инструментални машини и сродни на тях	8211	0,7	721
Шофьори на автобуси и ватмани	8323	0,7	721
Шофьори на тежкотоварни автомобили	8324	0,7	721
Водачи и оператори на транспортни машини в селското и горското стопанство	8331	0,7	721

Таблица 3. Продължение

Наименование	Код по НКТД	%	Брой фирми
Архитекти	2141	0,6	618
Електроинженери	2143	0,6	618
Други архитекти и инженери	2149	0,6	618
Одитори и счетоводители	2411	0,6	618
Машинни техници	3115	0,6	618
Персонал, осигуряващ защита, неклассифициран другаде	5169	0,6	618
Бояджии с лакови бои и други сродни на тях	7142	0,6	618
Проектанти и анализатори на компютърни системи и мрежи	2131	0,5	515
Програмисти	2132	0,5	515
Фармацевти	2224	0,5	515
Филолози, преводачи и сродни на тях	2444	0,5	515
Специалисти с аналитични и контролни функции в администрацията	2471	0,5	515
Дърводелци, мебелисти и други подобни работници	7422	0,5	515
Ръководители на производствени и оперативни звена в строителството и проектирането	1223	0,4	412
Минни инженери, инженер-металурзи и сродни на тях специалисти	2147	0,4	412
Агрономи и сродни на тях специалисти	2213	0,4	412
Юристи	2420	0,4	412
Посредници в бизнес-услугите и търговията, неклассифицирани другаде	3429	0,4	412
Приложни административни специалисти, неклассифицирани другаде	3439	0,4	412
Персонал, водещ счетоводни сметки и документи	4121	0,4	412
Работници по прецизна обработка на материали, печатари и сродни на тях занаятчии	7300	0,4	412
Кроячи и моделиери на текстил, кожа и други сродни на тях	7435	0,4	412
Управители на ресторанти и хотели	1315	0,3	309
Биолози, ботаници, зоолози и сродни на тях специалисти	2211	0,3	309
Скулптори, художници и сродни на тях	2452	0,3	309
Компютърни асистенти и техници	3121	0,3	309
Оператори на компютърни съоръжения	3122	0,3	309
Дилъри и брокери по ценни книжа и доходи	3411	0,3	309
Оперативни счетоводители	3433	0,3	309
Персонал, водещ документи за стоки	4131	0,3	309
Строители на сгради и сродни на тях	7120	0,3	309
Строители и сродни на тях, неклассифицирани другаде	7129	0,3	309
Работници по поставяне на подови настилки и облицовки	7132	0,3	309
Тенекеджии и сродни на тях	7213	0,3	309
Производители на инструменти и сродни на тях	7222	0,3	309
Монтьори на електронно оборудване	7242	0,3	309
Тъкачи, плетачи и сродни на тях	7432	0,3	309

Таблица 3. Продължение

Наименование	Код по НКТД	%	Брой фирми
Машинни оператори в шивашкото производство	8263	0,3	309
Продавачи на нехранителни стоки	9112	0,3	309
Чистачи (миячи) на превозни средства, прозорци (витрини) и други подобни чистачи	9142	0,3	309
Работници по строителство на сгради	9313	0,3	309
Ръководители на производствени и оперативни звена в промишлеността	1222	0,2	206
Химици	2113	0,2	206
Специалисти по компютърни системи и технологии	2130	0,2	206
Инженер - химици	2146	0,2	206
Психолози	2445	0,2	206
Специалисти по социални дейности	2446	0,2	206
Техници в областта на химическите и физическите науки	3111	0,2	206
Електронни и телекомуникационни техници	3114	0,2	206
Корабни инженери, механици и техници	3141	0,2	206
Корабни палубни офицери и пилоти	3142	0,2	206
Специалисти в селското и горското стопанство	3213	0,2	206
Търговски посредници	3421	0,2	206
Друг персонал в офиси	4191	0,2	206
Касиери и инкасатори	4211	0,2	206
Водачи/екскурзоводи/аниматори на пътуващи	5113	0,2	206
Обслужващ персонал, некласифициран другаде	5149	0,2	206
Горски работници, секачи и извозвачи на дървен материал	6141	0,2	206
Работници по култивиране на водни организми	6151	0,2	206
Земеделски работници и рибари, осигуряващи си препитание	6200	0,2	206
Дърводелци и дограмаджии	7124	0,2	206
Гипсаджии	7133	0,2	206
Изготвители и монтажници на метални конструкции	7214	0,2	206
Настройчици и оператори-настройчици на дървообработващи машини	7423	0,2	206
Машинни оператори по обработка на метални повърхности	8223	0,2	206
Машинни оператори в предачното производство	8261	0,2	206
Водачи на моторни превозни средства	8320	0,2	206
Водачи и оператори на земекопни, пътностроителни и други подобни машини	8332	0,2	206
Помощници и чистачи в служби, хотели и други заведения	9132	0,2	206
Перачи и гладачи (ръчно)	9133	0,2	206
Куриери, носачи, разносвачи	9151	0,2	206
Метачи и други подобни работници	9162	0,2	206
Работници по строителство и поддържане на пътища, язовири и други подобни съоръжения	9312	0,2	206
Ръководни служители в общинска администрация	1132	0,1	103
Не знае / Не отговорил	-	57,3	59019

Таблица 4. Като имате предвид Вашите лични очаквания за промени на пазара на труда в периода 2008-2010 година, бихте ли ми казали хора с каква квалификация ще бъдат най-търсени във Вашата фирма?

Квалификация	%	Брой фирми
Висока		
Висше техническо	6,1	6283
Средно специално - без да е уточнено точно	5,3	5459
Средно общо - без да е уточнено точно	4,9	5047
Средно техническо, технически умения	4,7	4841
Средно специализирано - Тох, Хотели, ресторанти, Дизайн и мода	4,3	4429
Висше хуманитарно	3,2	3296
Висше общо, бакалавър	2,6	2678
Висше икономическо	2,5	2575
Опит, стаж, практика	2,4	2472
Средна	1,8	1854
Майстор	1,4	1442
Средно специално строителство	1,4	1442
Шофьори - шофьорска книжка, всички категории	1,1	1133
Опит, изискващ специфични умения	0,9	927
Образование	0,9	927
Компютърна грамотност	0,9	927
Висша квалификация	0,9	927
Ниска, работник	0,9	927
Курс	0,8	824
Език, езикови умения	0,8	824
Специалист	0,8	824
Езици с висше образование	0,7	721
Средно специално икономическо	0,7	721
Висше образование, език и компютър	0,6	618
Висше - магистър	0,6	618
Хотелиерство с висше образование	0,6	618
Опит с машини, оборудване общо	0,5	515
Категория Д	0,4	412
Допълнителни умения	0,4	412
Компютърна грамотност и език	0,4	412
Категория С	0,3	309
ДВГ - Двигатели с вътрешно горене	0,3	309
Средно езикова гимназия	0,3	309
Право - висше	0,2	206
Маркетинг, мениджър, маркетинг	0,2	206
Информатика-висше	0,2	206
2-ра степен	0,2	206
Комуникативност	0,2	206
Шивачи	0,1	103

Таблица 4. Продължение

Квалификация	%	Брой фирми
Счетоводство и контрол-висше	0,1	103
Средно техническо с език и компютър	0,1	103
Средно специално топла обработка	0,1	103
Средно специално студена обработка	0,1	103
Средно икономическо с език и компютър	0,1	103
специална педагогика-дефектология, логоп	0,1	103
Работа на машини с ЦПУ	0,1	103
Психотест	0,1	103
над средно / полувисше или висше/	0,1	103
Колеж и език	0,1	103
категория Т	0,1	103
Категория Д с език	0,1	103
Категория Б	0,1	103
Капитан - сертификат, международно плаване	0,1	103
инж-растителна защита	0,1	103
Знания	0,1	103
Висше икономическо и език	0,1	103
висока, средна, ниска квалификация	0,1	103
Бивши служители на МО	0,1	103
4-та степен	0,1	103
3 - та степен	0,1	103
1-ви клас	0,1	103
Не знае / Не отговорил	77,9	80237

ПРИЛОЖЕНИЕ 2. Списък с работни места, които се очаква да се разкрият в периода 2007 – 2010 г. по професии/длъжности съгласно НКПД от 2005 г.

Таблица 5. Какви незаети длъжности има във Вашата фирма в настоящия момент?

Наименование	Код по НКПД	%	Брой фирми
Механици и монтьори на транспортни средства	7231	1,6	1648
Други стопански специалисти	2419	1,4	1442
Продавачи в магазини и демонстратори	5220	1,3	1339
Шивачи/моделиери на мъжко и дамско облекло	7433	1,2	1236
Специалисти с аналитични и контролни функции в администрацията	2471	0,8	824
Медицински сестри и сродни на тях	3231	0,8	824
Сервитьори и бармани	5123	0,8	824
Други шивачи, бродировачи и сродни на тях	7436	0,8	824
Машинни оператори на инструментални машини и сродни на тях	8211	0,8	824
Хуманни лекари	2221	0,7	721
Агенти по имоти	3413	0,7	721
Шофьори на леки автомобили, таксите и покрити коли (фургони)	8322	0,7	721
Строителни инженери	2142	0,6	618
Машинни инженери	2145	0,6	618
Одитори и счетоводители	2411	0,6	618
Други юридически специалисти	2429	0,6	618
Технически и търговски представители	3415	0,6	618
Приложни административни специалисти, неклассифицирани другаде	3439	0,6	618
Заварчици и резачи на метал	7212	0,6	618
Други техници и технолози	3119	0,5	515
Оперативни счетоводители	3433	0,5	515
Икономисти	2441	0,4	412
Електротехници	3113	0,4	412
Машинни техници	3115	0,4	412
Персонал, водещ документи за стоки	4131	0,4	412
Бетонджии и сродни на тях	7123	0,4	412
Електромеханици и електромонтьори	7241	0,4	412
Шофьори на тежкотоварни автомобили	8324	0,4	412
Други архитекти и инженери	2149	0,3	309
Строителни техници	3112	0,3	309
Персонал, приемащ и даващ информация	4222	0,3	309
Готвачи	5122	0,3	309
Персонал, грижещ се за хора в здравни и други подобни заведения	5132	0,3	309

Таблица 5. Продължение

Наименование	Код по НКПД	%	Брой фирми
Камериери			
Обслужващ персонал, неklasифициран другаде	5142	0,3	309
Бояджии с лакови бои и други сродни на тях	5149	0,3	309
Тенекеджии и сродни на тях	7142	0,3	309
Дърводелци, мебелисти и други подобни работници	7213	0,3	309
Машинни оператори в шивашкото производство	7422	0,3	309
Ръководители на производствени и оперативни звена в строителството и проектирането	8263	0,3	309
Ръководители на звена, неklasифицирани другаде	1223	0,2	206
Управители на ресторанти и хотели	1239	0,2	206
Компютърни специалисти, неklasифицирани другаде	1315	0,2	206
Архитекти	2139	0,2	206
Електронни и телекомуникационни инженери	2141	0,2	206
Съдии	2144	0,2	206
Филолози, преводачи и сродни на тях	2422	0,2	206
Секретари	2444	0,2	206
Персонал, водещ счетоводни сметки и документи	4115	0,2	206
Касиери и инкасатори	4121	0,2	206
Персонал, осигуряващ защита, неklasифициран другаде	4211	0,2	206
Зидари и каменоделци	5169	0,2	206
Металурзи, левари на метали, сърцари и сродни на тях	7122	0,2	206
Работници по прецизна обработка на материали, печатари и сродни на тях занаятчии	7211	0,2	206
Тъкачи, плетачи и сродни на тях	7300	0,2	206
Водачи и оператори на транспортни машини в селското и горското стопанство	7432	0,2	206
Водачи и оператори на земекопни, пътностроителни и други подобни машини	8331	0,2	206
Помощници и чистачи в служби, хотели и други заведения	8332	0,2	206
Метачи и други подобни работници	9132	0,2	206
Ръководни служители в общинска администрация	9162	0,2	206
Управители в селското и горското стопанство, лова и риболова	1132	0,1	103
Управители, неklasифицирани другаде	1311	0,1	103
Специалисти по компютърни системи и технологии	1319	0,1	103
Проектанти и анализатори на компютърни системи и мрежи	2130	0,1	103
Програмисти	2131	0,1	103
Електроинженери	2132	0,1	103
Инженер - химици	2143	0,1	103
Минни инженери, инженер-металурзи и сродни на тях специалисти	2146	0,1	103
Агрономи и сродни на тях специалисти	2147	0,1	103
Юристи	2213	0,1	103
	2420	0,1	103
Няма незаети длъжности	-	73,7	-
Не знае / Не отговорил	-	4,4	-

Таблица 6. Най-търсени професии във фирмите през настоящата 2007 година по области

	Благоевград		Бургас		Варна		Велико Търново		Видин		Враца		Габрово	
	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми
Ръководни служители в общинска администрация	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	15,0	180	0,0	0	0,0	0
Програмисти	0,0	0	1,0	65	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Компютърни специалисти, некласифицирани другаде	2,3	101	1,0	65	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Архитекти	1,1	48	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Строителни инженери	2,3	101	1,0	65	4,0	312	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,2	67
Електроинженери	0,0	0	0,0	0	1,3	101	1,5	53	0,0	0	2,9	52	9,7	204
Електронни и телекомуникационни инженери	0,0	0	1,0	65	0,7	55	1,5	53	0,0	0	2,9	52	0,0	0
Машинни инженери	4,6	202	1,9	123,5	0,0	0	4,5	158	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Хуманни лекари	0,0	0	1,9	123,5	1,3	101	1,5	53	5,0	60	0,0	0	6,5	137
Други стопански специалисти	3,4	150	5,8	377	2,0	156	1,5	53	0,0	0	2,9	52	0,0	0
Други юридически специалисти	1,1	48	0,0	0	3,3	257	3,0	105	10,0	120	2,9	52	9,7	204
Икономисти	4,6	202	2,9	188,5	2,7	211	4,5	158	5,0	60	8,8	158	3,2	67
Психолози	1,1	48	0,0	0	2,7	211	0,0	0	0,0	0	2,9	52	0,0	0
Строителни техници	1,1	48	1,0	65	3,3	257	0,0	0	5,0	60	2,9	52	3,2	67
Машинни техници	0,0	0	1,0	65	0,0	0	4,5	158	5,0	60	0,0	0	0,0	0
Други техници и технолози	1,1	48	1,9	123,5	1,3	101	3,0	105	0,0	0	0,0	0	3,2	67
Медицински сестри и сродни на тях	1,1	48	1,9	123,5	2,0	156	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Агенти по имоти	1,1	48	1,0	65	5,3	413	1,5	53	0,0	0	2,9	52	3,2	67
Оперативни счетоводители	1,1	48	0,0	0	0,7	55	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Персонал, водещ документи за стоки	0,0	0	1,9	123,5	0,7	55	1,5	53	0,0	0	0,0	0	3,2	67
Персонал, приемащ и даващ информация	2,3	101	7,8	507	0,0	0	6,0	210	5,0	60	2,9	52	3,2	67
Готвачи	3,4	150	8,7	566	3,3	257	6,0	210	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Сервитьори и бармани	5,7	251	16,5	1073	6,0	468	7,5	263	5,0	60	0,0	0	0,0	0
Камериери	0,0	0	5,8	377	2,0	156	0,0	0	5,0	60	2,9	52	3,2	67
Персонал, осигуряващ защита, некласифициран другаде	0,0	0	1,9	124	1,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0

	Благоевград		Бургас		Варна		Велико Търново		Видин		Враца		Габрово	
	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми
Продавачи в магазини и демонстратори	8,0	352	10,7	696	14,7	1147	4,5	158	20,0	240	11,8	212	0,0	0
Строители с традиционни материали	2,3	101	1,0	65	2,7	211	1,5	53	5,0	60	0,0	0	3,2	67
Зидари и каменоделци	1,1	48	1,0	65	2,7	211	3,0	105	5,0	60	0,0	0	0,0	0
Бетонджии и сродни на тях	1,1	48	1,9	124	1,3	101	1,5	53	10,0	120	5,9	106	0,0	0
Бояджии с лакови бои и други сродни на тях	3,4	150	1,0	65	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,2	67
Металурзи, леяри на метали, създачи и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,7	55	0,0	0	10,0	120	5,9	106	3,2	67
Тенекеджии и сродни на тях	1,1	48	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52	0,0	0
Производители на инструменти и сродни на тях	3,4	150	0,0	0	0,0	0	0,0	0	5,0	60	2,9	52	3,2	67
Механици и монтьори на транспортни средства	10,3	453	1,0	65	1,3	101	3,0	105	10,0	120	5,9	106	41,9	880
Електромеханици и електромонтьори	3,4	150	1,9	124	0,7	55	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Монтьори на електронно оборудване	3,4	150	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,2	67
Шивачи/моделниери на мъжко и дамско облекло	4,6	202	0,0	0	2,7	211	4,5	158	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други шивачи, бродироващи и сродни на тях	12,6	554	1,0	65	0,0	0	0,0	0	10,0	120	0,0	0	3,2	67
Машинни оператори на инструментални машини и сродни на тях	6,9	304	2,9	189	2,0	156	4,5	158	10,0	120	2,9	52	12,9	271
Шофьори на леки автомобили, таксите и покрити коли (фургони)	1,1	48	1,0	65	1,3	101	4,5	158	0,0	0	2,9	52	0,0	0
Шофьори на автобуси и ватмани	1,1	48	0,0	0	3,3	257	0,0	0	5,0	60	0,0	0	3,2	67
Шофьори на тежкотоварни автомобили	2,3	101	1,0	65	1,3	101	4,5	158	5,0	60	0,0	0	0,0	0
Не знае / Не отговорил	32,2	1417	41,7	2711	29,3	2285	29,9	1047	0,0	0	41,2	742	0,0	0

Таблица 6. Продължение

	Досрочни		Квалифицирани		Модернизирани		Повисоки		Мониторинг		Пазаризация		Първични	
	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми
Ръководители в селското и горското стопанство, лова и риболова	0,0	0	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Строителни инженери	2,6	49	0,0	0	0,0	0	2,7	51	0,0	0	1,8	56	0,0	0
Електроинженери	2,6	49	0,0	0	3,1	50	0,0	0	3,1	53	3,5	109	0,0	0
Машинни инженери	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	6,3	107	0,0	0	0,0	0
Хуманни лекари	10,5	200	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	1,8	56	0,0	0
Фармацевти	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,5	109	0,0	0
Специалисти по организация на труда и управление на човешките ресурси	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други стопански специалисти	5,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	7,0	217	0,0	0
Други юридически специалисти	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	7,0	217	0,0	0
Икономисти	7,9	150	0,0	0	0,0	0	5,4	103	3,1	53	0,0	0	0,0	0
Филолози, преводачи и сродни на тях	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Психолози	2,6	49	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Скулптори, художници и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,8	56	3,1	50
Специалисти с аналитични и контролни функции в администрацията	5,3	101	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	3,5	109	0,0	0
Строители	5,3	101	3,2	51	3,1	50	0,0	0	0,0	0	1,8	56	0,0	0
Електротехници	2,6	49	3,2	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Машинни техници	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,8	56	0,0	0
Оператори на компютърни съоръжения	2,6	49	3,2	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,8	56	0,0	0
Медицински сестри и сродни на тях	2,6	49	3,2	51	3,1	50	0,0	0	0,0	0	1,8	56	0,0	0
Агенти по имоти	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,8	56	0,0	0
Технически и търговски представители	5,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	6,3	107	0,0	0	0,0	0
Полицейски инспектори и детективи	0,0	0	0,0	0	0,0	0	5,4	103	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Касиери и инкасатори	0,0	0	3,2	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Персонал, приемащ и даващ информация	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,7	51	0,0	0	1,8	56	0,0	0
Икономисти и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,1	50
Готвачи	0,0	0	6,5	104	6,3	101	5,4	103	6,3	107	1,8	56	0,0	0
Сервитьори и бармани	10,5	200	3,2	51	3,1	50	2,7	51	18,8	320	7,0	217	0,0	0
Камермери	2,6	49	0,0	0	3,1	50	2,7	51	0,0	0	1,8	56	0,0	0
Продавачи в магазини и демонстратори	2,6	49	12,9	206	0,0	0	5,4	103	0,0	0	5,3	164	3,1	50
Строители и сродни на тях, неклассифицирани другаде	0,0	0	6,5	104	0,0	0	0,0	0	3,1	53	0,0	0	0,0	0

	Досрочни		Квалифицирани		Модернизирани		Повисоки		Мониторинг		Пазаризация		Първични	
	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми
Заварчици и резачи на метал	0,0	0	6,5	104	3,1	50	0,0	0	3,1	53	0,0	0	3,1	50
Тенекеджии и сродни на тях	7,9	150	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Изготвители и монтажници на метални конструкции	0,0	0	3,2	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Механици и монтьори на транспортни средства	26,3	500	35,5	568	3,1	50	8,1	154	15,6	265	5,3	164	9,4	150
Електромеханици и електромонтьори	0,0	0	3,2	51	9,4	150	0,0	0	6,3	107	1,8	56	0,0	0
Печатари и сродни на тях	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Печатари - гравьори и офортисти	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,7	51	0,0	0	1,8	56	0,0	0
Работници по производството на хлябни, сладкарски и тестени изделия	0,0	0	9,7	155	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,1	50
Дърводелци, мебелисти и други подобни работници	0,0	0	3,2	51	0,0	0	0,0	0	3,1	53	1,8	56	6,3	101
Тъкачи, плетачи и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	5,4	103	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шивачи/моделниери на мъжко и дамско облекло	7,9	150	6,5	104	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,8	56	3,1	50
Други шивачи, бродироващи и сродни на тях	7,9	150	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,1	53	1,8	56	3,1	50
Тапицери и други сродни на тях	0,0	0	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Производители на обувки и други сродни на тях	0,0	0	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Работници по монтаж на изделия от дърво и други подобни материали	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,1	50
Локомотивни машинисти	0,0	0	3,2	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шофьори на леки автомобили, таксите и покрити коли (фургони)	2,6	49	3,2	51	6,3	101	2,7	51	0,0	0	5,3	164	0,0	0
Шофьори на автобуси и ватмани	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Няма незаети длъжности	0,0	0	3,2	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,5	109	0,0	0
Продавачи на хранителни стоки	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,8	56	3,1	50
Перачи и гладачи (ръчно)	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,8	56	0,0	0
Курьери, носачи, разнасящи	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,8	56	0,0	0
Метачи и други подобни работници	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,8	56	0,0	0
Не знае / Не отговорил	18,4	350	6,5	104	56,3	901	45,9	872	34,4	585	17,5	543	62,5	1000

Таблица 6. Продължение

	Пловен		Пловдив		Разград		Русе		Силистра		Стран		Смолян	
	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души
Кметове и общински съветници	0,0	0	0,0	0	3,6	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ръководители на производствени и оперативни звена в ресторанти и хотели	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Проектанти и анализатори на компютърни системи и мрежи	1,4	50	0,5	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Програмисти	0,0	0	0,5	49	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Строителни инженери	2,8	101	1,1	107	3,6	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Машинни инженери	0,0	0	0,0	0	0,0	0	5,6	207	3,6	50	4,5	104	0,0	0
Одитори и счетоводители	0,0	0	1,1	107	0,0	0	0,0	0	3,6	50	0,0	0	0,0	0
Икономисти	2,8	101	1,1	107	3,6	54	1,4	52	3,6	50	0,0	0	5,7	103
Строителни техници	0,0	0	0,0	0	3,6	54	1,4	52	0,0	0	2,3	53	0,0	0
Електротехници	1,4	50	0,5	49	0,0	0	1,4	52	0,0	0	2,3	53	0,0	0
Машинни техници	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	18,2	419	0,0	0
Други техници и технолози	0,0	0	1,1	107	0,0	0	4,2	155	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Медицински сестри и сродни на тях	1,4	50	2,1	204	0,0	0	2,8	104	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Агенти по имоти	1,4	50	2,7	262	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Технически и търговски представители	1,4	50	0,5	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	4,5	104	0,0	0
Оценители, ценовици и аукционери	1,4	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Оперативни счетоводители	1,4	50	1,6	155	0,0	0	0,0	0	3,6	50	2,3	53	0,0	0
Състезатели, спортен персонал и сродни на тях приложни специалисти	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Стенографи и машинописци	1,4	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Секретари	0,0	0	1,1	107	3,6	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Персонал в библиотеки и архиви	1,4	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Спомагателен персонал в държавната администрация	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,3	53	0,0	0
Персонал, приемащ и даващ информация	0,0	0	3,2	310	0,0	0	1,4	52	0,0	0	2,3	53	0,0	0
Водачи/екскурзоводи/аниматори на пътуващи	0,0	0	0,5	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,3	53	0,0	0
Икономисти и сродни на тях	0,0	0	0,5	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Готвачи	0,0	0	0,5	49	0,0	0	0,0	0	3,6	50	2,3	53	0,0	0
Сервитьори и бармани	1,4	50	5,3	514	0,0	0	1,4	52	3,6	50	9,1	209	2,9	52
Персонал, гриещ се за хора в здравни и други подобни заведения	1,4	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Камериери	0,0	0	2,7	262	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Продавачи в магазини и демонстратори	4,2	151	7,4	718	0,0	0	1,4	52	3,6	50	0,0	0	5,7	103

	Пловен		Пловдив		Разград		Русе		Силистра		Стран		Смолян	
	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души
Полевъди и зеленчукопроизводители	0,0	0	1,1	107	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Зидари и каменоделци	0,0	0	0,0	0	7,1	107	1,4	52	3,6	50	2,3	53	0,0	0
Бетонджии и сродни на тях	0,0	0	1,1	107	0,0	0	1,4	52	0,0	0	4,5	104	0,0	0
Дърводелци и дограмаджии	0,0	0	0,5	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Водопроводчици, тръбопроводчици и сродни на тях	0,0	0	0,5	49	3,6	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Бояджии с лакови бои и други сродни на тях	0,0	0	0,0	0	3,6	54	4,2	155	0,0	0	2,3	53	2,9	52
Металурзи, левари на метали, сърцари и сродни на тях	4,2	151	0,5	49	0,0	0	0,0	0	7,1	99	0,0	0	0,0	0
Заварчици и резачи на метал	2,8	101	0,5	49	0,0	0	2,8	104	3,6	50	4,5	104	0,0	0
Тенекеджии и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,8	104	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Изготвители и монтажници на метални конструкции	0,0	0	0,5	49	0,0	0	2,8	104	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Производители на инструменти и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Механици и монтьори на транспортни средства	0,0	0	1,1	107	3,6	54	26,4	977	3,6	50	22,7	522	0,0	0
Електромеханици и електромонтьори	0,0	0	0,5	49	0,0	0	4,2	155	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Монтьори на електронно оборудване	1,4	50	0,0	0	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Дърводелци, мебелисти и други подобни работници	4,2	151	1,1	107	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Тъкачи, плетачи и сродни на тях	0,0	0	0,5	49	0,0	0	2,8	104	0,0	0	9,1	209	0,0	0
Шивачи/моделieri на мъжко и дамско облекло	5,6	202	1,1	107	0,0	0	5,6	207	7,1	99	0,0	0	0,0	0
Кроячи и моделиери на текстил, кожа и други сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,6	50	0,0	0	0,0	0
Други шивачи, бродироващи и сродни на тях	0,0	0	1,1	107	3,6	54	2,8	104	7,1	99	0,0	0	11,4	205
Машинни оператори на инструментални машини и сродни на тях	0,0	0	1,1	107	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,3	53	0,0	0
Шофьори на леки автомобили, таксита и покрити коли (фургони)	5,6	202	0,0	0	3,6	54	0,0	0	0,0	0	6,8	156	0,0	0
Шофьори на автобуси и ватмани	0,0	0	0,5	49	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Работници в селското стопанство	1,4	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	7,1	99	0,0	0	0,0	0
Не знае / Не отговорил	56,3	2027	61,2	5936	57,1	857	33,3	1232	42,9	601	31,8	731	57,1	1028

Таблица 6. Продължение

	София		Област		Стара Загора		Търговище		Хасково		Плун		Ямбол	
	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души
Ръководители в търговски дружества и други организации	0,2	44	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Управители, неklasифицирани другаде	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Специалисти по компютърни системи и технологии	1,4	308	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Проектанти и анализатори на компютърни системи и мрежи	1,4	308	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Програмисти	1,2	264	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Компютърни специалисти, неklasифицирани другаде	1,4	308	0,0	0	0,0	0	7,1	99	0,0	0	4,8	101	0,0	0
Архитекти	1,9	418	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Строителни инженери	3,3	726	1,8	54	0,0	0	0,0	0	3,2	102	4,8	101	2,9	52
Електротехници	0,9	198	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Машинни инженери	2,1	462	7,1	213	2,3	104	0,0	0	0,0	0	4,8	101	0,0	0
Инженер - химици	0,9	198	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Минни инженери, инженер-металурзи и сродни на тях специалисти	1,4	308	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Картографи и землемери	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Други архитекти и инженери	2,1	462	5,4	162	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Биолози, ботаници, зоолози и сродни на тях специалисти	0,5	110	0,0	0	0,0	0	10,7	150	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Хуманни лекари	2,8	616	7,1	213	1,1	50	7,1	99	1,6	51	2,4	50	0,0	0
Стоматолози	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,4	50	0,0	0
Одитори и счетоводители	2,3	506	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други стопански специалисти	4,0	880	0,0	0	1,1	50	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Юристи	1,6	352	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Прокурори и адвокати	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Икономисти	6,6	1452	3,6	108	0,0	0	3,6	50	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Автори, журналисти и други сродни на тях	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Скулптори, художници и сродни на тях	1,4	308	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Филмови, сценични и сродни на тях специалисти	0,5	110	3,6	108	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Специалисти с аналитични и контролни функции в администрацията	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0

	София		Област		Стара Загора		Търговище		Хасково		Плун		Ямбол	
	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души
Строителни техници	1,4	308	3,6	108	0,0	0	3,6	50	1,6	51	2,4	50	0,0	0
Електротехници	1,9	418	0,0	0	2,3	104	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Машинни техници	0,5	110	1,8	54	1,1	50	0,0	0	1,6	51	2,4	50	0,0	0
Други техници и технологи	0,5	110	1,8	54	1,1	50	10,7	150	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Компютърни асистенти и техници	0,7	154	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Оператори на компютърни съоръжения	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Физиотерапевти и сродни на тях	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Медицински сестри и сродни на тях	2,8	616	1,8	54	0,0	0	0,0	0	3,2	102	2,4	50	0,0	0
Дилъри и брокери по ценни книжа и доходи	0,9	198	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Агенти по имоти	0,2	44	0,0	0	6,9	311	0,0	0	3,2	102	0,0	0	2,9	52
Приложни административни специалисти	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Административни секретари и сродни на тях	0,5	110	0,0	0	0,0	0	3,6	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Приложни административни специалисти, неklasифицирани другаде	0,7	154	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,4	50	0,0	0
Декоратори и търговски дизайнери	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Персонал, приемащ и даващ информация	0,2	44	0,0	0	2,3	104	0,0	0	3,2	102	0,0	0	0,0	0
Водачи/екскурзовод/аниматори на пътуващи	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Икономисти и сродни на тях	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Готвачи	1,4	308	0,0	0	3,4	153	0,0	0	4,8	154	0,0	0	0,0	0
Сервитьори и бармани	1,4	308	3,6	108	6,9	311	7,1	99	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Персонал, гриещ се за деца	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Персонал, гриещ се за хора в здравни и други подобни заведения	0,7	154	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Камеристри	0,7	154	0,0	0	4,6	207	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Обслужващ персонал, неklasифициран другаде	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Продавачи в магазини и демонстратори	6,8	1496	1,8	54	4,6	207	0,0	0	4,8	154	0,0	0	11,4	205
Полевъди и зеленчукопроизводители	0,0	0	0,0	0	0,0	0	7,1	99	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Работници, отглеждателни трайни насаждения	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Каменоделци, каменорезачи, каменоделци	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Строители с традиционни материали	0,7	154	1,6	54	2,3	104	3,6	50	0,0	0	4,8	101	2,9	52
Зидари и каменоделци	1,9	418	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Бетонджии и сродни на тях	1,4	308	10,7	321	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Дърводелци и дограмаджии	0,2	44	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0

Таблица 6. Продължение

	Сили		Силиа област		Стела Вилри		Търговия		Населен		Шумен		Рибари	
	в %	Брой фирми	в %	Брой фирми	в %	Брой фирми	в %	Брой фирми	в %	Брой фирми	в %	Брой фирми	в %	Брой фирми
Работници по поставяне на подови настилки и облицовки	0,0	0	0,0	0	1,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Гипсаджии	0,2	44	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Заварчици и резачи на метал	1,9	418	3,6	108	3,4	153	0,0	0	0,0	0	4,8	101	2,9	52
Тенекеджии и сродни на тях	0,5	110	0,0	0	2,3	104	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Производители на инструменти и сродни на тях	0,5	110	1,8	54	2,3	104	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Механици и монтьори на транспортни средства	2,8	616	0,0	0	5,7	257	35,7	500	4,8	154	0,0	0	5,7	103
Електромеханици и електромонтьори	0,2	44	0,0	0	1,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Работници по прецизна обработка на материали, печатари и сродни на тях занаятчи	0,9	198	0,0	0	1,1	50	3,6	50	0,0	0	2,4	50	0,0	0
Дърводелци, мебелисти и други подобни работници	0,0	0	3,6	108	1,1	50	0,0	0	0,0	0	2,4	50	2,9	52
Подготвителни на нишки/влакна	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Тъкачи, плетачи и сродни на тях	0,0	0	5,4	162	2,3	104	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Шивачи/моделиери на мъжко и дамско облекло	0,9	198	1,8	54	1,1	50	3,6	50	12,7	406	2,4	50	5,7	103
Други шивачи, бродироващи и сродни на тях	0,9	198	8,9	267	1,1	50	3,6	50	0,0	0	7,1	149	0,0	0
Тапицери и други сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Работници по обработка на кожи (дъбене, щавене и др.)	0,0	0	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Производствени лаборанти и сродни на тях	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други неклассифицирани производствени работници и занаятчи	0,0	0	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шофьори на леки автомобили, таксито и покрити коли (фургони)	2,6	572	1,8	54	1,1	50	0,0	0	6,3	202	0,0	0	0,0	0
Шофьори на тежкотоварни автомобили	0,7	154	0,0	0	1,1	50	0,0	0	0,0	0	2,4	50	8,6	155
Водачи и оператори на транспортни машини в селското и горското стопанство	0,2	44	0,0	0	6,9	311	3,6	50	0,0	0	4,8	101	0,0	0
Не знае / Не отговорил	39,0	8580	33,9	1017	41,4	1863	25,0	350	41,3	1322	54,8	1151	37,1	668

Таблица 7. Най-търсени професии във фирмите през периода 2008 – 2010 година по области

	Сливовград		Бургас		Варна		Добрич		Бяла		Браца		Габрово	
	в %	Брой фирми	в %	Брой фирми	в %	Брой фирми	в %	Брой фирми	в %	Брой фирми	в %	Брой фирми	в %	Брой фирми
Управители в търговията	1,2	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Химици	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Математици, статистици и сродни на тях специалисти	0,0	0	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Програмисти	0,0	0	1,0	65	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,1	65
Компютърни специалисти, неклассифицирани другаде	2,3	101	0,0	0	1,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Строителни инженери	1,2	53	1,0	65	4,0	312	0,0	0	4,5	54	0,0	0	0,0	0
Електроинженери	0,0	0	0,0	0	1,3	101	1,5	53	4,5	54	2,9	52	0,0	0
Машинни инженери	1,2	53	2,1	137	0,0	0	1,5	53	4,5	54	0,0	0	6,3	132
Хуманни лекари	0,0	0	1,0	65	1,3	101	0,0	0	0,0	0	2,9	52	0,0	0
Фармацевти	0,0	0	0,0	0	1,3	101	1,5	53	9,1	109	0,0	0	0,0	0
Одитори и счетоводители	0,0	0	0,0	0	1,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,1	65
Други стопански специалисти	0,0	0	6,3	410	6,0	468	1,5	53	0,0	0	2,9	52	0,0	0
Други юридически специалисти	0,0	0	0,0	0	2,0	156	3,1	109	4,5	54	0,0	0	3,1	65
Икономисти	1,2	53	1,0	65	1,3	101	4,6	161	9,1	109	0,0	0	0,0	0
Психолози	1,2	53	0,0	0	1,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,1	65
Специалисти по социални дейности	1,2	53	0,0	0	0,7	55	1,5	53	0,0	0	0,0	0	3,1	65
Строителни техници	0,0	0	1,0	65	4,0	312	0,0	0	9,1	109	2,9	52	0,0	0
Машинни техници	0,0	0	1,0	65	0,0	0	3,1	109	4,5	54	0,0	0	0,0	0
Медицински сестри и сродни на тях	1,2	53	1,0	65	2,0	156	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Агенти по имоти	2,3	101	1,0	65	4,0	312	1,5	53	4,5	54	2,9	52	6,3	132
Митнически и гранични инспектори	0,0	0	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Друг персонал в офиси	0,0	0	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	2,9	52	0,0	0
Персонал, приемащ и даващ информация	2,3	101	6,3	410	0,0	0	3,1	109	4,5	54	2,9	52	0,0	0
Готвачи	3,5	154	9,4	611	2,7	211	4,6	161	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Сервитьори и бармани	1,2	53	16,7	1086	4,0	312	7,7	270	9,1	109	0,0	0	3,1	65
Камериери	0,0	0	5,2	338	3,4	265	0,0	0	4,5	54	0,0	0	3,1	65
Продавачи в магазини и демонстратори	5,8	255	6,3	410	6,7	523	1,5	53	27,3	328	14,3	257	0,0	0
Строители с традиционни материали	0,0	0	1,0	65	2,0	156	0,0	0	4,5	54	0,0	0	0,0	0
Зидари и каменоделци	0,0	0	1,0	65	2,7	211	0,0	0	0,0	0	2,9	52	3,1	65

Таблица 7. Продължение

	Благоевград		Бургас		Варна		Валки Търново		Видин		Горно		Горно	
	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми
Бетонджии и сродни на тях	0,0	0	1,0	65	1,3	101	0,0	0	0,0	0	14,3	257	0,0	0
Работници по поставяне на подови настилки и облицовки	0,0	0	0,0	0	0,7	55	1,5	53	4,5	54	0,0	0	0,0	0
Механици и монтьори на транспортни средства	3,5	154	1,0	65	1,3	101	1,5	53	9,1	109	0,0	0	28,1	590
Електромеханици и електромонтьори	1,2	53	2,1	137	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Монтьори на електронно оборудване	1,2	53	1,0	65	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Работници по прецизна обработка на материали, печатари и сродни на тях занаятчии	0,0	0	0,0	0	0,7	55	1,5	53	4,5	54	0,0	0	0,0	0
Работници по производството на хлябни, сладкарски и тестени изделия	1,2	53	0,0	0	1,3	101	4,6	161	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Кройчи и моделиери на текстил, кожа и други сродни на тях	1,2	53	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други шивачи, бродироващи и сродни на тях	4,7	207	0,0	0	0,7	55	0,0	0	13,6	163	0,0	0	0,0	0
Машинни оператори на инструментални машини и сродни на тях	0,0	0	3,1	202	1,3	101	0,0	0	9,1	109	2,9	52	0,0	0
Машинни оператори по обработка на метални повърхности	0,0	0	0,0	0	1,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Машинни оператори в обработката на зърнени храни и подправки	1,2	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шофьори на леки автомобили, таксите и покрити коли (фургони)	0,0	0	1,0	65	0,7	55	3,1	109	0,0	0	2,9	52	0,0	0
Шофьори на автобуси и ватмани	0,0	0	0,0	0	3,4	265	0,0	0	4,5	54	0,0	0	3,1	65
Шофьори на тежкотоварни автомобили	2,3	101	0,0	0	1,3	101	0,0	0	4,5	54	0,0	0	3,1	65
Курьери, носачи, разносвачи	0,0	0	1,0	65	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Метачи и други подобни работници	0,0	0	1,0	65	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Работници по строителство и поддържане на пътища, язовири и други подобни съоръжения	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	4,5	54	0,0	0	0,0	0
Не знае / Не отговорил	68,6	3018	54,2	3523	40,9	3190	58,5	2046	0,0	0	31,4	565	28,1	590

	Добрич		Кърджали		Кюстендил		Пазарик		Монтана		Пазарджик		Перник	
	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми
Ръководители на звена в транспорта, складирателно, пощите и далекосъобщенията	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,0	51	0,0	0	0,0	0
Компютърни специалисти, некласифицирани другаде	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,0	62	0,0	0
Строителни инженери	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,7	51	0,0	0	2,0	62	0,0	0
Електротехници	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	4,1	127	0,0	0
Електронни и телекомуникационни инженери	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,0	62	0,0	0
Други юридически специалисти	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	6,1	189	0,0	0
Икономисти	2,7	51	0,0	0	3,1	50	2,7	51	6,1	104	0,0	0	0,0	0
Строителни техници	2,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,0	62	3,1	50
Електротехници	5,4	103	3,3	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,0	62	0,0	0
Оператори на компютърни съоръжения	0,0	0	3,3	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Агротехници и горски техници	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Медицински сестри и сродни на тях	0,0	0	6,7	107	3,1	50	0,0	0	3,0	51	0,0	0	0,0	0
Дилъри и брокери по ценни книжа и доходи	0,0	0	3,3	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Технически и търговски представители	5,4	103	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,0	51	0,0	0	0,0	0
Административни секретари и сродни на тях	0,0	0	10,0	160	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Полицейски инспектори и детективи	0,0	0	0,0	0	0,0	0	5,4	103	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Касиери и инкасатори	0,0	0	3,3	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Персонал, приемащ и даващ информация	0,0	0	0,0	0	3,1	50	2,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Готвачи	0,0	0	6,7	107	6,3	101	5,4	103	6,1	104	2,0	62	3,1	50
Сервитьори и бармани	2,7	51	3,3	53	9,4	150	2,7	51	9,1	155	2,0	62	3,1	50
Камериери	0,0	0	0,0	0	6,3	101	2,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Обслужващ персонал, некласифициран другаде	0,0	0	3,3	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Продавачи в магазини и демонстратори	0,0	0	13,3	213	0,0	0	8,1	154	6,1	104	0,0	0	9,4	150
Горски работници, секачи и извозвачи на дървен материал	0,0	0	3,3	53	0,0	0	2,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Миньори и работници в кариери	0,0	0	3,3	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,0	62	0,0	0
Бетонджии и сродни на тях	0,0	0	3,3	53	0,0	0	0,0	0	3,0	51	0,0	0	0,0	0
Строители и сродни на тях, некласифицирани другаде	0,0	0	10,0	160	0,0	0	0,0	0	3,0	51	0,0	0	0,0	0

Таблица 7. Продължение

	Пловдив		Кърджали		Кюстендил		Пазарджик		Монтана		Пазарник		Санданово	
	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми
Металурзи, леяри на метали, съзидатели и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,7	51	3,0	51	0,0	0	0,0	0
Заварчици и резачи на метал	0,0	0	3,3	53	3,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,1	50
Тенекеджии и сродни на тях	8,1	154	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Производители на инструменти и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Настройчици на машини и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,1	50
Механици и монтьори на транспортни средства	8,1	154	36,7	587	0,0	0	2,7	51	21,2	360	0,0	0	3,1	50
Шивачи/моделиери на мъжко и дамско облекло	5,4	103	6,7	107	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,0	62	12,5	200
Други шивачи, бродироващи и сродни на тях	5,4	103	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,0	51	0,0	0	3,1	50
Талицири и други сродни на тях	0,0	0	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Машинни оператори на инструментални машини и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	3,1	50	2,7	51	0,0	0	2,0	62	3,1	50
Машинни оператори по обработка на метални повърхности	0,0	0	3,3	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Локомотивни машинисти	0,0	0	3,3	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Водачи на моторни превозни средства	0,0	0	0,0	0	0,0	0	5,4	103	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шофьори на лежи автомобили, таксито и покрити коли (фургони)	0,0	0	3,3	53	6,3	101	2,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шофьори на автобуси и ватмани	2,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шофьори на тежкотоварни автомобили	0,0	0	3,3	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Водачи и оператори на транспортни машини в селското и горското стопанство	0,0	0	3,3	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Продавачи на нехранителни стоки	0,0	0	10,0	160	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Домашни помощници и чистачи	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,0	51	0,0	0	0,0	0
Метачи и други подобни работници	2,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,0	62	0,0	0
Работници по строителство на сгради	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Товарачи, разтоварачи и сродни на тях	0,0	0	3,3	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Не знае / Не отговорил	64,9	1233	6,7	107	65,6	1050	56,8	1079	45,5	774	67,3	2066	65,6	1050

	Плевен		Пловдив		Разград		Русе		Силистра		Сливен		Смолян	
	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми
Химици	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,8	104	0,0	0	2,3	53	0,0	0
Проектанти и анализатори на компютърни системи и мрежи	1,4	50	0,5	49	0,0	0	0,0	0	3,6	50	0,0	0	0,0	0
Програмисти	1,4	50	0,0	0	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Хуманни лекари	1,4	50	1,1	107	0,0	0	1,4	52	3,6	50	0,0	0	0,0	0
Фармацевти	1,4	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Одитори и счетоводители	0,0	0	0,5	49	0,0	0	0,0	0	3,6	50	0,0	0	0,0	0
Други стопански специалисти	0,0	0	0,0	0	0,0	0	5,6	207	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други юридически специалисти	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Икономисти	4,2	151	1,6	155	3,4	51	2,8	104	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Техници в областта на химическите и физическите науки	1,4	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Строителни техници	1,4	50	0,0	0	3,4	51	1,4	52	0,0	0	4,7	108	2,9	52
Други техници и технолози	0,0	0	0,5	49	0,0	0	5,6	207	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Корабни палубни офицери и пилоти	0,0	0	0,0	0	0,0	0	4,2	155	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Медицински сестри и сродни на тях	1,4	50	1,6	155	0,0	0	2,8	104	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други приравнени на преподаватели	1,4	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Агенти по имоти	2,8	101	4,3	417	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Консултанти и организатори в туризма и пътуванията	0,0	0	0,0	0	3,4	51	1,4	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Технически и търговски представители	2,8	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Оперативни счетоводители	1,4	50	1,1	107	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Персонал, водещ счетоводни сметки и документи	2,8	101	0,5	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Транспортен персонал	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Друг персонал в офиси	1,4	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Водачи/екскурзоводи/аниматори на пътуващи	0,0	0	0,5	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,3	53	0,0	0
Икономисти и сродни на тях	0,0	0	0,5	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Готвачи	0,0	0	0,5	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Сервитьори и бармани	0,0	0	2,2	213	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	5,9	106
Персонал, грижещ се за деца	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Камернери	1,4	50	2,2	213	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0

Таблица 7. Продължение

	Поселив.		Поселив.		Разред		Ръчн.		Самостоят.		Служб.		Самост.	
	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души
Продавачи в магазини и демонстратори	12,7	457	2,2	213	0,0	0	0,0	0	3,6	50	2,3	53	0,0	0
Строители с традиционни материали	0,0	0	1,1	107	0,0	0	1,4	52	3,6	50	2,3	53	0,0	0
Зидари и каменоделци	0,0	0	0,0	0	6,9	104	0,0	0	3,6	50	0,0	0	0,0	0
Бойджии с лакови бои и други сродни на тях	0,0	0	0,0	0	3,4	51	4,2	155	3,6	50	0,0	0	0,0	0
Металурзи, леяри на метали, съзидари и сродни на тях	5,6	202	0,0	0	0,0	0	0,0	0	7,1	99	0,0	0	0,0	0
Заварчици и резачи на метал	2,8	101	0,0	0	0,0	0	2,8	104	10,7	150	0,0	0	0,0	0
Тенекеджии и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,8	104	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Изготвители и монтажници на метални конструкции	0,0	0	0,5	49	0,0	0	2,8	104	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Механици и монтьори на транспортни средства	0,0	0	0,5	49	0,0	0	22,2	821	3,6	50	0,0	0	0,0	0
Електромеханици и електромонтьори	0,0	0	0,0	0	0,0	0	8,3	307	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Настройчици и оператори-настройчици на дървообработващи машини	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Тъкачи, плетачи и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,8	104	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шивачи/моделери на мъжко и дамско облекло	2,8	101	0,5	49	0,0	0	2,8	104	7,1	99	0,0	0	0,0	0
Кроичи и моделиери на текстил, кожа и други сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,6	50	0,0	0	0,0	0
Други шивачи, бродироващи и сродни на тях	0,0	0	1,6	155	0,0	0	2,8	104	0,0	0	0,0	0	5,9	106
Производствени лаборанти и сродни на тях	0,0	0	0,5	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Водачи и оператори на транспортни машини в селското и горското стопанство	1,4	50	0,0	0	0,0	0	1,4	52	3,6	50	0,0	0	0,0	0
Водачи и оператори на земекопни, пътностроителни и други подобни машини	1,4	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Работници в селското стопанство	1,4	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Не знае / Не отговори	49,3	1775	79,6	7721	86,2	1293	37,5	1388	53,6	750	83,7	1925	70,6	1271

	Селско		Общинска		Стара Загора		Тяговица		Харман		Шумен		Радомис	
	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души
Ръководители в селското и горското стопанство, лова и риболова	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Ръководители на производствени и оперативни звена в промишлеността	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Ръководители на производствени и оперативни звена в строителството и проектирането	0,9	198	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Ръководители на звена за снабдяване и пласмент	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ръководители на звена за информационно обслужване	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Управители в селското и горското стопанство, лова и риболова	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Управители на ресторанти и хотели	0,2	44	0,0	0	1,2	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Специалисти по компютърни системи и технологии	0,9	198	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Проектанти и анализатори на компютърни системи и мрежи	0,9	198	0,0	0	0,0	0	3,6	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Програмисти	0,7	154	0,0	0	0,0	0	7,1	99	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Компютърни специалисти, некласифицирани другаде	1,2	264	0,0	0	0,0	0	3,6	50	0,0	0	2,4	50	0,0	0
Архитекти, инженери и сродни на тях специалисти	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Архитекти	2,3	506	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Строителни инженери	2,1	462	0,0	0	0,0	0	3,6	50	1,6	51	2,4	50	2,9	52
Електроинженери	0,2	44	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Електронни и телекомуникационни инженери	1,2	264	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Машинни инженери	1,9	418	0,0	0	1,2	54	0,0	0	0,0	0	2,4	50	0,0	0
Инженер - химици	0,0	0	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Минни инженери, инженер-металурзи и сродни на тях специалисти	0,9	198	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Картографи и землемери	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Други архитекти и инженери	0,9	198	0,0	0	0,0	0	3,6	50	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Биолози, ботаници, зоолози и сродни на тях специалисти	0,2	44	0,0	0	0,0	0	7,1	99	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Агрономи и сродни на тях специалисти	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Хуманни лекари	1,9	418	1,8	54	1,2	54	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0

Таблица 7. Продължение

	София		София-о-бласт		Стара Загора		Търговище		Хасково		Шумен		Ямбол	
	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души
Фармацевти	0,7	154	0,0	0	1,2	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Одитори и счетоводители	1,2	264	0,0	0	0,0	0	3,6	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други стопански специалисти	3,7	814	1,8	54	2,4	108	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Съдии	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други юридически специалисти	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Икономисти	3,7	814	1,8	54	0,0	0	10,7	150	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Социолози, антрополози и сродни на тях	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Филолози, преводачи и сродни на тях	1,9	418	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Скулптори, художници и сродни на тях	0,9	198	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Специалисти с аналитични и контролни функции в администрацията	0,2	44	1,8	54	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Строителни техници	1,4	308	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Електротехници	0,9	198	0,0	0	2,4	108	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Електронни и телекомуникационни техници	0,0	0	0,0	0	3,5	158	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Машинни техници	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	4,8	101	0,0	0
Други техници и технолози	0,9	198	1,8	54	1,2	54	7,1	99	0,0	0	0,0	0	5,7	103
Компютърни асистенти и техници	0,7	154	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Оператори на компютърни съоръжения	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Медицински сестри и сродни на тях	1,9	418	0,0	0	1,2	54	0,0	0	3,2	102	0,0	0	0,0	0
Акушерки и сродни на тях	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Учители в детски градини	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Дилъри и брокери по ценни книжа и доходи	1,2	264	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Агенти по имоти	0,7	154	0,0	0	7,1	320	0,0	0	0,0	0	2,4	50	2,9	52
Технически и търговски представители	1,6	352	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Посредници в бизнес-услугите и търговията, неklasифицирани другаде	1,2	264	0,0	0	1,2	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Приложни административни специалисти	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Административни секретари и сродни на тях	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Оперативни счетоводители	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Персонал, водещ документи за стоки	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Персонал, приемащ и даващ информация	0,2	44	0,0	0	2,4	108	0,0	0	3,2	102	0,0	0	0,0	0
Водачи/екскурзоводи/аниматори на пътуващи	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Икономисти и сродни на тях	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Готвачи	0,5	110	0,0	0	4,7	212	3,6	50	3,2	102	0,0	0	0,0	0
Сервитьори и бармани	0,9	198	0,0	0	7,1	320	3,6	50	3,2	102	0,0	0	2,9	52
Персонал, грижещ се за деца	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0

	София		София-о-бласт		Стара Загора		Търговище		Хасково		Шумен		Ямбол	
	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души
Камериери	0,5	110	0,0	0	4,7	212	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Обслужващ персонал, неklasифициран другаде	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Полицейски служители	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,4	50	0,0	0
Персонал, осигуряващ защита, неklasифициран другаде	1,6	352	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Продавачи в магазини и демонстратори	3,5	770	1,8	54	3,5	158	0,0	0	4,8	154	0,0	0	14,3	257
Полевъди и зеленчукопроизводители	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,6	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Животновъди и производители на млечни продукти	0,0	0	0,0	0	1,2	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Животновъди и сродни на тях, неklasифицирани другаде	0,0	0	0,0	0	1,2	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Строители на сгради и сродни на тях	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Строители с традиционни материали	0,5	110	0,0	0	2,4	108	0,0	0	0,0	0	4,8	101	0,0	0
Зидари и каменоделци	1,4	308	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Бетонджии и сродни на тях	0,7	154	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Дърводелци и дограмаджии	0,2	44	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Строители и сродни на тях, неklasифицирани другаде	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Работници по поставяне на подови настилки и облицовки	0,0	0	0,0	0	1,2	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Гипсджии	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Водопроводчици, тръбопроводчици и сродни на тях	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Бояджии с лакови бои и други сродни на тях	0,7	154	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Работници по почистване на строителни конструкции	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Металурзи, лаяри на метали, същари и сродни на тях	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Заварчици и резачи на метал	0,5	110	0,0	0	2,4	108	0,0	0	0,0	0	2,4	50	2,9	52
Производители на инструменти и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	1,2	54	0,0	0	0,0	0	2,4	50	0,0	0
Механици и монтьори на транспортни средства	1,2	264	0,0	0	5,9	266	7,1	99	4,6	154	2,4	50	2,9	52

Таблица 7. Продължение

	София		София-околовръстен		Стара Загора		Търговище		Хан-Кристово		Шумен		Ямбол	
	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души
Работници по прецизна обработка на материали, печатари и сродни на тях занаятчии	0,5	110	0,0	0	1,2	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Наборници, словослагатели и други подобни	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Работници по производството на хлябни, сладкарски и тестени изделия	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	5,7	103
Подготвителни на нишки/влакна	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шивачи/моделниери на мъжко и дамско облекло	0,7	154	0,0	0	1,2	54	3,6	50	12,7	406	2,4	50	5,7	103
Кройчи и моделиери на текстил, кожа и други сродни на тях	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	2,9	52
Други шивачи, бродироващи и сродни на тях	0,7	154	3,5	105	1,2	54	3,6	50	0,0	0	2,4	50	2,9	52
Тапицери и други сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Машинни оператори в производството на каучук и каучукови изделия	0,0	0	1,8	54	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Локомотивни машинисти	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шофьори на леки автомобили, таксите и покрити коли (фургони)	1,2	264	1,8	54	1,2	54	0,0	0	4,8	154	0,0	0	0,0	0
Шофьори на автобуси и ватмани	0,0	0	0,0	0	1,2	54	3,6	50	0,0	0	4,8	101	2,9	52
Шофьори на тежкотоварни автомобили	0,2	44	0,0	0	1,2	54	0,0	0	0,0	0	2,4	50	5,7	103
Водачи и оператори на транспортни машини в селското и горското стопанство	0,2	44	0,0	0	3,5	158	3,6	50	1,6	51	2,4	50	0,0	0
Водачи и оператори на земекопни, пълностроителни и други подобни машини	0,0	0	0,0	0	1,2	54	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Продавачи на нехранителни стоки	0,5	110	1,8	54	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Работници по строителство и поддържане на пътища, язовири и други подобни съоръжения	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Работници по строителство на сгради	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Не знае / Не отговорил	60,7	13354	78,9	2367	45,9	2066	39,3	550	57,1	1827	61,9	1300	45,7	823

ПРИЛОЖЕНИЕ 4: Списък със свободни работни места към момента на изследването по професии/длъжности съгласно НКПД от 2005 г. по области

Таблица 8. Списък със свободни работни места към момента на изследването по професии/длъжности съгласно НКПД от 2005 г. по области

	Благоевград		Бургас		Варна		Велико Търново		Видин		Враца		Габрово	
	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души
Ръководни служители в общинска администрация	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	8,7	104	0,0	0	0,0	0
Ръководители на звена в транспорта, складирането, пощите и далекосъобщенията	0,0	0	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ръководители на звена, неklasифицирани другаде	1,1	48	0,0	0	0,0	0	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Управители в селското и горското стопанство, лова и риболова	1,1	48	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Управители на ресторанти и хотели	0,0	0	0,8	52	0,0	0	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Проектанти и анализатори на компютърни системи и мрежи	0,0	0	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Програмисти	0,0	0	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Компютърни специалисти, неklasифицирани другаде	0,0	0	0,0	0	0,7	55	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Строители инженери	1,1	48	0,0	0	1,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Електронни и телекомуникационни инженери	0,0	0	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Машинни инженери	0,0	0	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	2,9	52	0,0	0
Инженер - химици	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52	0,0	0
Други архитекти и инженери	1,1	48	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Агрономи и сродни на тях специалисти	2,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Хуманни лекари	1,1	48	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	2,9	52	0,0	0
Одитори и счетоводители	1,1	48	0,0	0	1,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други стопански специалисти	1,1	48	1,6	104	1,3	101	2,9	102	0,0	0	0,0	0	7,1	149
Съдии	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	102	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други юридически специалисти	1,1	48	0,0	0	2,0	156	1,5	53	0,0	0	2,9	52	2,4	50
Икономисти	0,0	0	0,8	52	0,7	55	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Филолози, преводачи и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други техници и технолози	1,1	48	0,8	52	0,0	0	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0

Таблица 8. Продължение

	Благоевград		Бургас		Варна		Велико Търново		Видин		Враца		Габрово	
	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души
Корабни инженери, механици и техници	0,0	0	0,0	0	2,0	156	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Корабни палубни офицери и пилоти	0,0	0	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Специалисти в селското и горското стопанство	2,3	101	0,0	0	0,0	0	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Оптикометристи и оптици	0,0	0	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Медицински сестри и сродни на тях	0,0	0	2,3	150	0,0	0	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Акушери и сродни на тях	0,0	0	0,8	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Агенти по имоти	0,0	0	0,0	0	3,3	257	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Търговски представители по закупуване на стоки	0,0	0	0,8	52	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,4	50
Търговски посредници	2,3	101	0,8	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Оперативни счетоводители	1,1	48	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Приложни административни специалисти, некласифицирани другаде	1,1	48	0,8	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Митнически и гранични инспектори	0,0	0	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Служители по данъчен и финансов контрол	0,0	0	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Секретари	0,0	0	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Персонал, водещ счетоводни сметки и документи	1,1	48	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Персонал, водещ документи за стоки	1,1	48	1,6	104	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Друг персонал в офиси	0,0	0	0,0	0	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Касиери и инкасатори	0,0	0	0,8	52	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Персонал, приемащ и даващ информация	0,0	0	1,6	104	0,0	0	1,5	53	4,3	52	0,0	0	2,4	50
Готвачи	0,0	0	2,3	150	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Сервитьори и бармани	0,0	0	3,9	254	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Камериери	0,0	0	0,8	52	0,0	0	0,0	0	8,7	104	0,0	0	2,4	50
Обслужващ персонал, некласифициран другаде	0,0	0	0,0	0	1,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Продавачи в магазини и демонстратори	1,1	48	2,3	150	3,3	257	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Градинари, оеосчари, работници в разсадник и сродни на тях	1,1	48	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Зидари и каменоделци	0,0	0	0,0	0	0,7	55	0,0	0	4,3	52	0,0	0	0,0	0

	Благоевград		Бургас		Варна		Велико Търново		Видин		Враца		Габрово	
	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души
Бетонджии и сродни на тях	1,1	48	0,8	52	0,0	0	0,0	0	13,0	156	2,9	52	0,0	0
Гипсаджи	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	4,3	52	5,7	103	0,0	0
Заварчици и резачи на метал	0,0	0	0,0	0	1,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Механици и монтьори на транспортни средства	2,3	101	0,0	0	0,7	55	1,5	53	8,7	104	0,0	0	4,8	101
Електромеханици и електромонтьори	0,0	0	0,8	52	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Дърводелци, мебелисти и други подобни работници	0,0	0	1,6	104	0,7	55	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шивачи/моделниери на мъжко и дамско облекло	2,3	101	0,0	0	2,6	203	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Кроячи и моделиери на текстил, кожа и други сродни на тях	2,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други шивачи, бродироващи и сродни на тях	4,6	202	0,0	0	0,0	0	0,0	0	4,3	52	0,0	0	0,0	0
Оператори на съоръжения за топлинна обработка на химически материали	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,4	50
Машинни оператори на инструментални машини и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	2,0	156	0,0	0	4,3	52	0,0	0	0,0	0
Машинни оператори по обработка на метални повърхности	0,0	0	0,0	0	1,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Машинни оператори в обувното производство и сродни на тях работници	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	4,3	52	0,0	0	2,4	50
Шофьори на тежкотоварни автомобили	0,0	0	1,6	104	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,4	50
Водачи и оператори на транспортни машини в селското и горското стопанство	0,0	0	0,8	52	0,0	0	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Помощници и чистачи в служби, хотели и други заведения	0,0	0	0,8	52	0,0	0	1,5	53	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Портиери, лазащи и други подобни работници	0,0	0	0,8	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
ИЗ-НО	73,6	3238	80,5	5233	75,2	5866	75,0	2625	47,8	574	82,9	1492	71,4	1499
Няма незаети длъжности	5,7	251	0,0	0	3,9	304	2,9	102	0,0	0	0,0	0	0,0	0

Таблица 8. Продължение

	Държава		Хорватия		Сърбия		Полша		Монтена		България		Перник	
	абс. брой	%	абс. брой	%	абс. брой	%	абс. брой	%	абс. брой	%	абс. брой	%	абс. брой	%
Висши служители в законодателната власт	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ръководни служители в общинска администрация	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	49	0,0	0	0,0	0
Ръководители и висши служители на политически партии и организации	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ръководители на звена по организация и управление на персонала	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Управители, неklasифицирани другаде	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Електронинженери	0,0	0	0,0	0	6,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Машинни инженери	0,0	0	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Инженер - химици	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Минни инженери, инженер-металурзи и сродни на тях специалисти	0,0	0	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други архитекти и инженери	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Одитори и счетоводители	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,7	53	0,0	0
Други стопански специалисти	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Автори, журналисти и други сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	5,9	100	0,0	0	0,0	0
Специалисти с аналитични и контролни функции в администрацията	18,4	350	0,0	0	0,0	0	2,6	49	0,0	0	0,0	0	3,1	50
Медицински сестри и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	49	0,0	0	0,0	0
Дилъри и брокери по ценни книжа и доходи	0,0	0	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Агенти по имоти	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Технически и търговски представители	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Приложни административни специалисти, неklasифицирани другаде	0,0	0	0,0	0	3,1	50	0,0	0	2,9	49	0,0	0	0,0	0
Персонал, водещ счетоводни сметки и документи	2,6	49	0,0	0	3,1	50	0,0	0	2,9	49	0,0	0	0,0	0

	Държава		Хорватия		Сърбия		Полша		Монтена		България		Перник	
	абс. брой	%	абс. брой	%	абс. брой	%	абс. брой	%	абс. брой	%	абс. брой	%	абс. брой	%
Икономи и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,1	50
Готвачи	0,0	0	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Сервитьори и бармани	2,6	49	0,0	0	3,1	50	0,0	0	8,8	150	0,0	0	0,0	0
Продавачи в магазини и демонстратори	0,0	0	3,1	50	0,0	0	2,6	49	2,9	49	0,0	0	3,1	50
Градинари, овошчари, работници в разсадник и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Зидари и каменоделци	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Бояджии с лакови бои и други сродни на тях	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Заварчици и резачи на метал	0,0	0	6,3	101	0,0	0	0,0	0	2,9	49	0,0	0	3,1	50
Настройчици на машини и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,1	50
Механици и монтьори на транспортни средства	0,0	0	12,5	200	3,1	50	0,0	0	5,9	100	0,0	0	3,1	50
Електромеханици и електромонтьори	0,0	0	3,1	50	6,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Печатари - гравьори и офортисти	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,6	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Дърводелци, мебелисти и други подобни работници	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	6,3	101
Шивачи/моделниери на мъжко и дамско облекло	2,6	49	6,3	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,1	50
Оператори на машини и съоръжения за изтегляне и пресоване на метал	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	49	1,7	53	0,0	0
Машинни оператори на инструментални машини и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,6	49	0,0	0	5,0	155	3,1	50
Шофьори на леки автомобили, таксита и покрити коли (фургони)	0,0	0	3,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,7	53	0,0	0
ИЗ-НО	76,3	1450	68,8	1101	71,9	1150	65,8	1250	76,5	1301	85,0	2635	68,8	1101
Няма незавети длъжности	0,0	0	0,0	0	12,5	200	15,8	300	0,0	0	10,0	310	3,1	50

Таблица 8. Продължение

	Групи		Професии		Безград		Без		Смисленост		Личност		Смисленост	
	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души
Ръководители на производствени и оперативни звена в строителството и проектирането	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	4,4	101	0,0	0
Проектанти и анализатори на компютърни системи и мрежи	1,4	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,6	50	0,0	0	0,0	0
Строителни инженери	1,4	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Електронни и телекомуникационни инженери	1,4	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Машинни инженери	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,8	104	0,0	0	2,2	51	0,0	0
Други стопански специалисти	0,0	0	0,0	0	0,0	0	4,2	155	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други юридически специалисти	1,4	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Специалисти с аналитични и контролни функции в администрацията	2,8	101	0,0	0	3,3	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Машинни техници	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,6	50	4,4	101	0,0	0
Други техници и технологи	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Агенти по имоти	0,0	0	1,6	155	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Технически и търговски представители	2,8	101	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,2	51	0,0	0
Оперативни счетоводители	0,0	0	0,5	49	0,0	0	2,8	104	3,6	50	0,0	0	0,0	0
Камериери	0,0	0	0,5	49	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Бетонджии и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Бояджии с лакови бои и други сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,8	104	3,6	50	0,0	0	0,0	0
Заварчици и резачи на метал	1,4	50	0,5	49	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Тенежерии и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,8	104	3,6	50	0,0	0	0,0	0
Механици и монтьори на транспортни средства	0,0	0	0,5	49	0,0	0	11,1	411	3,6	50	2,2	51	0,0	0
Електромеханици и електромонтьори	0,0	0	0,5	49	0,0	0	2,8	104	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шивачи/моделieri на мъжко и дамско облекло	1,4	50	0,5	49	0,0	0	2,8	104	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други шивачи, бродироващи и сродни на тях	0,0	0	1,1	107	0,0	0	1,4	52	0,0	0	0,0	0	5,7	103
Машинни оператори в шивашкото производство	0,0	0	0,0	0	3,3	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Работници по монтаж на електрически съоръжения	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	4,4	101	0,0	0
ИЗ-НО	84,5	3042	91,1	8837	86,7	1301	63,9	2364	67,9	951	60,0	1380	88,6	1595
Няма незаети длъжности	2,8	101	0,5	49	0,0	0	1,4	52	7,1	99	11,1	255	2,9	52

	Сфера		Сфера-бизнес		Сфера-защита		Търговия		Хищност		Шуми		Рибол	
	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души	%	Брой души
Висши служители в органите на изпълнителната власт	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ръководители на звена за снабдяване и плагмент	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Ръководители на звена, некласифицирани другаде	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Управители в селското и горското стопанство, лова и риболова	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Управители на ресторанти и хотели	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Управители, некласифицирани другаде	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Специалисти по компютърни системи и технологии	0,7	154	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Програмисти	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Компютърни специалисти, некласифицирани другаде	0,2	44	0,0	0	0,0	0	7,1	99	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Архитекти, инженери и сродни на тях специалисти	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Архитекти	0,5	110	3,4	102	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Строителни инженери	1,2	264	1,7	51	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Електронинженери	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Електронни и телекомуникационни инженери	0,5	110	1,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Машинни инженери	0,5	110	1,7	51	1,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Минни инженери, инженер-металурзи и сродни на тях специалисти	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Хуманни лекари	2,3	506	1,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,4	50	0,0	0
Одитори и счетоводители	1,4	308	1,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други стопански специалисти	2,3	506	1,7	51	1,1	50	0,0	0	0,0	0	2,4	50	0,0	0
Юристи	0,5	110	1,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Прокурори и адвокати	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Съдии	0,7	154	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други юридически специалисти	0,7	154	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Икономисти	0,5	110	1,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Философи, историци и политолози	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Филолози, преводачи и сродни на тях	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Специалисти по социални дейности	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52

Таблица 8. Продължение

	Содба		Содба-обект		Стара Зарплата		Няколко		Хиса		Пул		Риско	
	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б
Скулптори, художници и сродни на тях	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Специалисти с аналитични и контролни функции в администрацията	0,9	198	1,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Строителни техници	0,5	110	1,7	51	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Електротехници	1,2	264	0,0	0	3,4	153	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Електронни и телекомуникационни техници	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Машинни техници	0,5	110	0,0	0	2,3	104	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Други техници и технолози	0,5	110	0,0	0	0,0	0	3,6	50	0,0	0	2,4	50	0,0	0
Компютърни асистенти и техници	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Медицински сестри и сродни на тях	1,9	418	1,7	51	1,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Дилъри и брокери по ценни книжа и доходи	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,4	50	0,0	0
Приложни специалисти в застраховането и осигуряването	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Агенти по имоти	0,7	154	0,0	0	1,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Технически и търговски представители	1,9	418	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Търговски представители по закупуване на стоки	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,9	52
Оценители, ценовици и аукционери	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Посредници в бизнес-услугите и търговията, некласифицирани другаде	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Приложни специалисти в юридически и финансово-кредитни учреждения	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Оперативни счетоводители	1,2	264	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Приложни административни специалисти, некласифицирани другаде	1,2	264	1,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,4	50	0,0	0
Персонал, водещ счетоводни сметки и документи	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,4	50	0,0	0
Персонал, водещ документи за стоки	0,7	154	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Административен персонал, обслужващ клиенти	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0

	Содба		Содба-обект		Стара Зарплата		Няколко		Хиса		Пул		Риско	
	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б
Касиери и инкасатори	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Персонал, приемащ и даващ информация	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Икономисти и сродни на тях	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Готвачи	0,2	44	0,0	0	1,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Сервитьори и бармани	0,0	0	3,4	102	1,1	50	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Персонал, грижещ се за деца	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Персонал, грижещ се за хора в здравни и други подобни заведения	1,2	264	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	2,4	50	0,0	0
Обслужващ персонал, некласифициран другаде	0,9	198	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Персонал, осигуряващ защита, некласифициран другаде	0,7	154	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Продавачи в магазини и демонстратори	2,6	572	0,0	0	1,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Работници, отглеждани смесени култури	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Зидари и каменоделци	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Бетонджии и сродни на тях	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Дърводелци и дограмаджии	0,0	0	1,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Строители и сродни на тях, некласифицирани другаде	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Работници по изолации	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Работници по стъклопоставяне	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Бояджии с лакови бои и други сродни на тях	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Заварчици и резачи на метал	0,7	154	0,0	0	1,1	50	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Тенекеджии и сродни на тях	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Производители на инструменти и сродни на тях	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Механици и монтьори на транспортни средства	0,0	0	0,0	0	0,0	0	3,6	50	3,2	102	2,4	50	2,9	52
Механици и монтьори на авиационни двигатели	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Работници по прицъзна обработка на материали, печатари и сродни на тях занаятчии	0,5	110	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0

Таблица 8. Продължение

	България		София-околност		Стара Загора		Търговище		Хенрико		Пловдив		Ямбол	
	%	Брой работници	%	Брой работници	%	Брой работници	%	Брой работници	%	Брой работници	%	Брой работници	%	Брой работници
Книговеци и други подобни работници	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Тъкачи, плетачи и сродни на тях	0,0	0	0,0	0	4,5	203	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Шивачи/моделери на мъжко и дамско облекло	0,5	110	1,7	51	1,1	50	0,0	0	4,8	154	0,0	0	5,7	103
Други шивачи, бродироващи и сродни на тях	0,5	110	3,4	102	0,0	0	3,6	50	0,0	0	2,4	50	0,0	0
Машинни оператори на инструментални машини и сродни на тях	1,9	418	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Работници по монтаж на изделия от метал, каучук и пластмаса	0,2	44	0,0	0	0,0	0	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Шофьори на леки автомобили, таксите и покрити коли (фургони)	1,4	308	0,0	0	1,1	50	0,0	0	1,6	51	0,0	0	2,9	52
Шофьори на тежотоварни автомобили	0,5	110	0,0	0	1,1	50	0,0	0	0,0	0	2,4	50	2,9	52
Водачи и оператори на земекопни, пътностроителни и други подобни машини	0,0	0	0,0	0	2,3	104	0,0	0	1,6	51	0,0	0	0,0	0
Метачи и други подобни работници	0,2	44	1,7	51	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
ИЗ-НО	63,3	13926	69,5	2085	63,0	3735	85,7	1200	74,6	2367	81,0	1701	37,1	668
Няма незаети длъжности	5,6	1232	1,7	51	0,0	0	0,0	0	7,9	253	2,4	50	42,9	772

ПРИЛОЖЕНИЕ 5: Търсене на труд и свободни работни места – според националната извадка и по региони на планиране, в периода 2007 – 2010 г.

Таблица 9. Като имате предвид Вашите лични очаквания за промени на пазара на труда през настоящата 2007 година, бихте ли ми казали хора с каква професия, смятате, че ще бъдат най-търсени във Вашата фирма

Наименование	Код по Класификация	% в националната извадка		Пазарно търсене		Свободни работни места		Очакван дял		Изготвяне		Класификация		Изготвяне		Пазарно търсене		Свободни работни места		Очакван дял	
		%	Брой работници	%	Брой работници	%	Брой работници	%	Брой работници	%	Брой работници	%	Брой работници	%	Брой работници	%	Брой работници	%	Брой работници	%	Брой работници
Механици и монтьори на транспортни средства	7231	6,8	7004	10,5	494	13,3	1968	7,6	1239	3,9	1275	5,2	1243	7,1	753	2,8	616	1,1	107	1,3	101
Продавачи в магазини и демонстратори	5220	6,3	6489	9,3	437	3,2	474	7,6	1239	6,0	1962	6,5	1554	8,2	869	6,8	1496	7,4	718	14,7	1147
Сервитьори и бармани	5123	4,6	4738	8,1	381	2,9	429	5,1	831	2,2	719	4,8	1147	12,1	1283	1,4	308	5,3	514	6,0	468
Икономисти	2441	3,3	3399	5,6	273	2,9	429	3,2	522	5,4	1766	0,9	215	2,2	233	6,6	1452	1,1	107	2,7	211
Други стопански специалисти	2419	2,5	2575	0,0	0	2,9	429	1,6	261	3,2	1046	2,2	526	3,3	350	4,0	860	1,1	107	2,0	156
Шивачи/моделери на мъжко и дамско облекло	7433	2,5	2575	0,0	0	4,0	582	3,5	571	1,6	523	3,0	717	1,1	117	0,9	198	1,1	107	2,7	211
Други шивачи, бродироващи и сродни на тях	7436	2,4	2472	3,5	165	1,1	163	3,2	522	3,3	1079	1,7	406	0,5	53	0,9	198	1,1	107	0,0	0
Машинни оператори на инструментални машини и сродни на тях	8211	2,4	2472	3,5	165	2,9	429	1,0	163	3,8	1243	0,9	215	2,2	233	2,3	506	1,1	107	2,0	156
Готвачи	5122	2,3	2359	2,3	108	2,2	326	1,8	310	1,7	556	2,2	526	5,5	583	1,4	308	0,5	49	3,3	257
Строителни инженери	2142	2,1	2163	1,2	56	2,2	326	3,2	522	2,7	683	1,3	311	1,1	117	3,3	726	1,1	107	4,0	312
Шофьори на леки автомобили, таксите и покрити коли (фургони)	8322	2,1	2163	1,2	56	2,9	429	1,3	212	2,4	785	2,0	478	2,2	233	2,6	572	0,0	0	1,3	101
Машинни инженери	2145	2	2060	3,5	165	3,2	474	1,3	212	2,7	883	0,4	96	2,2	233	2,1	462	0,0	0	0,0	0
Хуманни лекари	2221	1,8	1854	1,2	56	0,7	104	2,9	473	2,7	883	1,1	263	1,1	117	2,8	616	1,1	107	1,3	101
Медицински сестри и сродни на тях	3231	1,7	1751	0,0	0	1,4	207	1,6	261	2,4	785	1,7	406	1,1	117	2,8	616	2,1	204	2,0	156
Агенти по имоти	3413	1,6	1648	1,2	56	1,4	207	2,5	408	0,3	98	3,0	717	1,1	117	0,2	44	2,7	262	5,3	413
Персонал, приемащ и даващ информация	4222	1,6	1648	2,3	108	2,5	370	0,0	0	0,5	164	2,4	574	4,9	519	0,2	44	3,2	310	0,0	0
Зварчици и резачи на метал	7212	1,6	1648	1,2	56	1,4	207	1,9	310	1,9	621	1,3	311	1,6	170	1,9	418	0,5	49	2,0	156

Таблица 10. Като имате предвид Вашите лични очаквания за промени на пазара на труда в периода 2008-2010 година, бихте ли ми казали хора с каква професия, смятате, че ще бъдат най-търсени във Вашата фирма?

Наименование	Код по НКПД	в националната извадка		Северозападен регион		Северен централен регион		Североизточен регион		Югозападен регион		Южен централен регион		Югоизточен регион		Район София		Район Пловдив		Район Варна	
		%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми
Продавачи в магазини и демонстратори	5220	4.5	4635	14.4	677	4.7	696	3.5	571	3.8	1243	3.1	741	6.9	731	3.5	770	2.2	213	6.7	523
Механици и монтьори на транспортни средства	7231	4.1	4223	10.0	470	9.7	1436	2.9	473	1.9	621	4.5	1076	1.1	117	1.2	264	0.5	49	1.3	101
Сервитьори и бармани	5123	3.3	3399	5.6	263	2.9	429	2.6	424	1.4	456	3.6	860	9.8	1039	0.9	198	2.2	213	4.0	312
Икономисти	2441	2.3	2369	4.4	207	3.2	474	2.2	359	3.0	981	0.9	215	1.1	117	3.7	814	1.6	155	1.3	101
Други стопански специалисти	2419	2.2	2266	1.1	52	1.8	266	3.2	522	2.8	916	0.7	167	3.4	360	3.7	614	0.0	0	6.0	468
Готвачи	5122	2	2060	2.2	103	1.8	266	1.6	261	1.3	425	2.2	526	5.2	551	0.5	110	0.5	49	2.7	211
Агенти по имоти	3413	1.9	1957	2.2	103	2.2	326	2.2	359	0.8	262	3.4	613	1.1	117	0.7	154	4.3	417	4.0	312
Шивачи/моделиери на мъжко и дамско облекло	7433	1.8	1854	0.0	0	2.2	326	3.2	522	0.6	196	2.9	693	1.1	117	0.7	154	0.5	49	2.7	211
Строителни инженери	2142	1.4	1442	1.1	52	0.7	104	2.9	473	1.6	523	0.7	167	1.1	117	2.1	462	0.0	0	4.0	312
Медицински сестри и сродни на тях	3231	1.4	1442	1.1	52	1.4	207	1.0	163	1.6	523	1.8	430	0.6	64	1.9	418	1.6	155	2.0	156
Камеристри	5142	1.4	1442	1.1	52	1.4	207	1.8	261	0.6	196	2.0	478	2.9	307	0.5	110	2.2	213	3.4	265
Други шивачи, бродироващи и сродни на тях	7436	1.4	1442	4.4	207	0.7	104	1.6	261	1.6	523	1.3	311	0.6	64	0.7	154	1.6	155	0.7	55
Строителни техници	3112	1.3	1339	3.3	155	0.7	104	2.6	424	1.1	360	0.7	167	1.7	180	1.4	308	0.0	0	4.0	312
Персонал, приемащ и даващ информация	4222	1.3	1339	2.2	103	1.4	207	0.0	0	0.6	196	2.0	478	3.4	360	0.2	44	2.7	262	0.0	0
Шофьори на леки автомобили, таксита и покрити коли (фургони)	8322	1.3	1339	1.1	52	2.9	429	0.3	49	1.3	425	1.3	311	1.1	117	1.2	264	0.5	49	0.7	55

Таблица 11. Списък със свободни работни места към момента на изследването по професии/длъжности съгласно НКПД от 2005 г. по области

Наименование	Код по НКПД	в националната извадка		Северозападен регион		Северен централен регион		Североизточен регион		Югозападен регион		Южен централен регион		Югоизточен регион		Район София		Район Пловдив		Район Варна	
		%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми
Механици и монтьори на транспортни средства	7231	1.6	1648	4.3	202	3.8	562	1.3	212	0.6	196	1.5	359	1.0	106	0.0	0	0.5	49	0.7	55
Други стопански специалисти	2419	1.4	1442	2.2	103	2.7	400	0.9	147	1.9	521	0.4	96	1.0	106	2.3	506	0.0	0	1.3	101
Продавачи в магазини и демонстратори	5220	1.3	1339	1.1	52	0.7	104	1.6	261	2.0	654	0.6	143	1.4	148	2.6	572	0.5	49	3.3	257
Шивачи/моделиери на мъжко и дамско облекло	7433	1.2	1236	0.0	0	1.4	207	1.6	261	0.9	294	1.5	359	1.0	106	0.5	110	0.5	49	2.6	203
Специалисти с аналитични и контролни функции в администрацията	2471	0.8	824	0.0	0	1.4	207	2.5	408	0.8	262	0.0	0	0.0	0	0.9	198	0.0	0	0.0	0
Медицински сестри и сродни на тях	3231	0.8	824	1.1	52	0.3	44	0.3	49	1.4	458	0.2	48	1.4	148	1.9	418	0.0	0	0.0	0
Сервитьори и бармани	5123	0.8	824	3.3	155	0.0	0	0.6	98	0.5	164	0.6	143	2.4	254	0.0	0	0.5	49	0.0	0
Други шивачи, бродироващи и сродни на тях	7436	0.8	824	1.1	52	0.3	44	0.6	98	1.2	392	0.9	215	0.0	0	0.5	110	1.1	107	0.0	0
Машинни оператори на инструментални машини и сродни на тях	8211	0.8	824	1.1	52	0.3	44	0.9	147	1.4	458	0.6	143	0.0	0	1.9	418	0.0	0	2.0	156
Хуманни лекари	2221	0.7	721	1.1	52	0.0	0	0.6	98	1.9	621	0.0	0	0.0	0	2.3	506	0.0	0	0.7	55
Агенти по имоти	3413	0.7	721	0.0	0	0.3	44	1.9	310	0.5	164	0.9	215	0.0	0	0.7	154	1.6	155	3.3	257

Наименование	Код по НКПД	в националната извадка		Северозападен регион		Северен централен регион		Североизточен регион		Югозападен регион		Южен централен регион		Югоизточен регион		Район София		Район Пловдив		Район Варна	
		%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми	%	Брой фирми
Шофьори на леки автомобили, таксита и покрити коли (фургони)	8322	0.7	721	0.0	0	0.3	44	0.3	49	1.1	360	0.9	215	1.0	106	1.4	308	0.0	0	0.7	55
Строителни инженери	2142	0.6	618	0.0	0	0.3	44	0.6	98	1.1	360	0.4	96	0.0	0	1.2	264	0.0	0	1.3	101
Машинни инженери	2145	0.6	618	3.3	155	0.7	104	0.3	49	0.6	196	0.2	48	0.5	53	0.5	110	0.0	0	0.7	55
Одитори и счетоводители	2411	0.6	618	0.0	0	0.3	44	0.9	147	1.2	392	0.0	0	0.0	0	1.4	308	0.0	0	1.3	101
Други юридически специалисти	2429	0.6	618	1.1	52	1.0	148	0.9	147	0.6	196	0.2	48	0.0	0	0.7	154	0.0	0	2.0	156
Технически и търговски представители	3415	0.6	618	1.1	52	0.7	104	0.3	49	1.2	392	0.0	0	0.5	53	1.9	418	0.0	0	0.7	55
Приложни административни специалисти, неклассифицирани другаде	3439	0.6	618	1.1	52	0.0	0	0.6	98	1.2	392	0.0	0	0.5	53	1.2	264	0.0	0	0.0	0
Заварчици и резачи на метал	7212	0.5	618	1.1	52	0.7	104	0.6	98	0.6	196	0.9	215	0.0	0	0.7	154	0.5	49	1.3	101